

ŠUMARSKI LIST

UREDNIK PROF. DR. A. UGRENOVIĆ

ŠUMARSKI LIST

IZDAJE JUGOSLOVENSKO SUMARSKO UDRUŽENJE

Ureduje redakcioni odbor

Glavni i odgovorni urednik: profesor dr. Aleksandar Ugrenović

ŠUMARSKI LIST

Izlazi svakog prvog u mesecu na 3—4 štampana arka

Clanovi REDOVNI J. S. U. dobivaju ga besplatno nakon podmirsaja članskog god. doprinosa od 20 Din.

Clanovi POMAGACI a) kategorije plaćaju godišnje 25 Din.

b) 100 Din.

Clanovi UTEHILJITELJI I DOBROTVORI dobivaju ga nakon jednokratnog doprinosa od 500 odnosno 3000 Din.

Preplata na sedmice iznosi godišnje 100 Din.

CLANARINA I PRETPLATA SE SALJE na ček J. S. U. 84.296 ili na adresu Jugoslovenskog Šumarskog Udrženja: Zagreb, Vukotinovićeva ulica 7.

UREDNISTVO I UPRAVA nalazi se u Šumarskom domu Zagreb, Vukotinovićeva ul. 7. Telefonski broj 6-80.

ZA OGLASE PLAĆA SE:

ZA STALNE oglase (inserate) kao i za dražbenе oglase:

1/4 strana 500 (petstočetna) Din — 1/2 strana 175 (stotosemdesetpet) Din.

1/3 strane 350 (tristotinice) Din — 1/4 strane 80 (dvadeset) Din.

Kod trokratnog objavljuvanja daje se 15%, kod četverokratnog 20% i kod šestokratnog 30% popusta.

Sakupljači oglasa dobivaju nagradu.

UPRAVA

Gospodi saradnicima.

Da bi se uređivanje Šumarskog Listu moglo provesti što lakše i brže, upravljamo ovu molu Gospodi saradnicima:

ČLANCI neka obrađuju što savremenije teme, u prvom redu praktična pitanja. Teorijski radovi dobro su nam došli. Za svaki praved treba prihvati dozvolu autora. — Dobre su nam doče slike vijesti o svim važnijim pitanjima i dogadjajima u vesi sa šumarskim. — RUKOPISI neka su po mogućnosti pisani mašinom, same izuzetne rukom. Pisati treba samo na separativnim stranicama. Sa desne ivice svake stranice treba ostaviti prazan prostor od tri prsta širine. Rečenice treba da su kratke i jasne. Izbor dijalekta i pisma prepuštan je piscu. Rukopisi se štampanju onim dijalektom i pismom, kojim su napisani, ukoliko autor izrično ne traži promjenu. — Slike, u prvom redu, moraju biti na glatkom (ne hrapanjem) papiru, neka ne budu ulijepljeni u tekst već zasebno. Ako se isjavljuju negativi, treba ih zapakovati u čvrste kutije. — CRTEZI neka budu izvedeni isključivo tučem (nikako ne tintom) na belom (ne žutom) risačem papira. Mjerile na kartama treba omogućiti samo olovkom. — HONORARI za originalne članke 20 Din, za prevode 12.50 Din po štampanoj stranici. — SEPARATNI OTISKI moraju se zasebno naručiti. Trošak snosi pisac. — Oglase, lične i dražbene vijesti treba dati Upravi a ne Uredništvu.

UREDNISTVO

REVUE FORESTIÈRE

POUR LES AFFAIRES FORESTIÈRES, DE L' INDUSTRIE ET DU
COMMERCE DES BOIS.

Rédigée par le Comité de Rédaction

Rédacteur en chef: Prof. dr. Aleksandar Ugrenović.

Edition de l' Union Forestière Iugoslave 2, Rue Vukotinović Zagreb, Iugoslavie. — Parait chaque mois. Conditions de l' abonnement pour l' étranger Din. 120 par an. — Résumés en langue française.

ŠUMARSKI LIST

GODINA 51. SEPTEMBAR 1927.

NA ZBOR!

Ovogodišnji zbor Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja šesti je po redu. Obredali smo Beograd, Ljubljani, Sarajevo, Dubrovnik i Zagreb, pa se šestom godinom našega rada ponovno vraćamo u prestonicu. U času kad započinjemo novu ophodnjicu našega rada, naviru nam na oči uspomene iz prošloga šestogodišnjeg perioda. Naročito živo iskrisavaju pred nama dani prvoga zborovanja u Beogradu godine 1922. Živost i svježinu tih naših uspomena lako ćete razumjeti, ako uvažite da je u svoje vrijeme današnji urednik lično na stranicama Šumarskoga Lista predao potomstvu opću sliku toga prvoga zbara i njegova rada.

I danas, kad posmatramo taj prvi zbor iz perspektive od punih šest godina, moramo ponoviti riječi, što smo ih onda napisali: »Bila je to uistinu jaka i još nevidjena manifestacija šumarstva kao privredne grane, šumarstva kao stručne organizacije te konačno šumarstva kao nosioca misli narodnog jedinstva.« Prvi naš zbor bio je ne samo u našim očima već i u očima šire javnosti jaka cijelost, sazdana iz ljubavi za otadžbinu, za šumarsku privredu, struku i stalež. Naša je ljubav za otadžbinu doстојno okrunjena jednodušnim zaključkom zbara i činjenicom, da je Njegovo Veličanstvo, Kralj Aleksandar I., primilo pokroviteljstvo nad našim Udruženjem. Naša ljubav za šumarsku privredu i gotovost da ispmognemo državu svojim stručnim radom, naišla je na priznanje u značajnoj pojavi, da je tadašnji Ministar Šuma i Rudnika — gospodin Živojin Rađalović — lično ne samo pozdravio zbor već zatražio mišljenje u jednoj po šumarsku privredu važnoj stvari. Naš staleški idealizam odskočio je naročito zato, što su pitanja staleške prirode raspravljena na kraju zborovanja, dakle iza privrednih i stručnih. Time je jasno bilo rečeno: Otadžbina prije svega.

Tko je otvorenim očima pratit sav naš javni život od prvoga zbara ovamo te u tome životu i osmatrao ulogu šumarske privrede, struke i staleža, taj će automatski posegnuti da učini poređenje izmedju prošlosti i sadašnjice. Zato ni nama ne smije nitko da zamjeri ako i mi sa ovog mesta a pred zbor podvučemo najkrupnije momente takovog poređenja.

Naši redovi negda gusti i neprobojni nešto su se proredili. Ima tome više uzroka. Mi ih dobro znamo svi. Partijsko-politička groznica, koja u trajnoj vatri održava sve naše krajeve, sve naše staleže i sav naš javni život i rad, nije mogla a da ne zahvati i šumarske redove. Njen je virus

mnogoga šumara-borce prometnuo u šumara-partizana. To su oni, koji misle, da je partijsko politički rad važniji od šumarskog ili bar vjeruju, da se ne može šumarsko-privredni, stručni i staleški rad rukovoditi prost partijske natruhe. Neke je iz naših redova odvukao demon zlatnog teleta. To su oni, koji su se angažovali za šumarstvo uopće a Udruženje napose, samo dotle, dok im je to lično konveniralo. Čim je nestalo ličnog stimulansa oni se predadoše šapama toga demona. Negdanje priznanje i uvažavanje šumarstva, prometnulo se danas u gorku istinu, da predstavnika šumarstva nema u Privrednom Savjetu. Nekadanje traženje saradnje našeg Udruženja i njegova mišljenja sa strane Ministarstva Šuma i Rudnika palo je u drugu krajnost da naše Udruženje o svojoj 50. godišnjici nije sa istoga mesta naišlo ni na jednu riječ priznanja za svoj otadžbenički rad.

I tako na braniku narodnog šumarstva ostadoše šumari idealiste. Lako je razumjeti da je danas položaj šumara-borce i u šumarstvu i u Udruženju daleko teži nego pred šest godina. Redovi su redji, a broj neprijatelja i opasnosti, koje prijete, veći. Polazeći na zbor mi moramo da budemo svjesni težine današnjega položaja. Nu u isti čas treba da tvrdo vjerujemo ono, što nas uči istorija malene predratne Srbije. I malen broj hrabrih junaka može da pobijedi.

Svjesni toga treba da mi preostali borci polazeći na šesti zbor udvostručimo našu snagu izbijemo naše redove. Treba da istrajemo u borbi i ostanemo tvrdi u vjeri, da rad oko unapredjivanja šumarske privrede, stuke, staleža i Udruženja mora da bude prost svih partijskih pogleda no postojan u prilaženju idealima.

U ČASU KAD STUPAMO NA PRAG ŠESTOGA ZBORA TREBA DA NAM PRVA MISAO POHITA PRED PRIJESTO NJEGOVOG VELIČANSTVA KRALJA, NAŠEGA MOĆNOGA POKROVITELJA. TREBA SE NA SVAKOM KORAKU NAŠEGA RADA RUKOVODITI NJEGOVIM UZVIŠENIM PRIMJERIMA: JEDINSTVO I DOBRO OTADŽBINE PRIJE SVEGA!

I mi treba da unutar okvira ljubavi za otadžbinu kliknemo: jedinstvo i dobro šumarstva prije svega. Unutar okvira ljubavi za šumarstvo treba da reknemo: jedinstvo Udruženja prije svega.

Ne skrećući sa linije interesa privrede treba da i ovom prilikom sa svoga zbora kao privrednici i stručnjaci naglasimo osnovno načelo i da ga doviknemo političarima: Iz privredne snage otadžbine njeni politički snađi a ne obrnuti. Dakle prije svega privreda a onda politika.

Duboko poljuljani ugled šumarske privrede treba upostaviti. Privredni savjet već je nemalo priveden u život. U njemu na našu sramotu nema predstavnika šumarske privrede.

Naša šumarska politika treba da dobije osnovne smjernice i program rada, koji se neće moći modifikovati partijskim vjetrovima. Zakon o šumama treba da što prije dodje pred parlamentat.

Redukcija, koja je provedena ovogodišnjim budžetom i koja je uvelike otstetila interesu šumarske privrede, treba da se što prije popravi.

Treba raspraviti pitanje, da li mi uistinu ekonomiše nam našim šumama. Ne prekoraćujemo li mi posibilitet naših šuma sjećom i načinom pomladživanja?

Pitanju šumskih pozareva treba posvetiti zasebnu pažnju i u tom se predlogu vratiti na smjernice, koje je Udruženje već dalo nadležnoj vlasti.

Pored ovih kardinalnih pitanja treba saći i na čitav niz specijalnih pitanja: na borbu protiv partijske politike, borbu za paušale, deputate, putne troškove i na sva druga aktualna staleška pitanja.

Od internog rada samoga Udruženja treba pokrenuti one reforme, koje će zasigurati intenzivan rad na svim linijama. U prvom redu finansijsko stanje Udruženja. Bez valjane finansijske mogućnosti ne može da bude uspjeha u radu. Ovo naročito vrijedi za trošak oko izdavanja Šumarskog Lista. Treba postaviti pravilo, da prinos pojedinog člana za Šumarski List mora biti barem toliki, da bi se njima pokrili ti troškovi. Samo na taj način biti će moguće zasigurati najspasobnije saradnike i tako dići Šumarski List na visinu revije svjetskoga glasa.

Ovo su u glavnome misli, koje nam se nameću u času kad treba sa ovoga mesta ne samo pozvati na ovogodišnji zbor, već i podstići, oduševiti i zagrijati svakog pojedinca za zadatok, pred kojim stojimo. Čuvajući jedinstvo Udruženja kao amanet visokog našeg pokrovitelja, Njegovog Veličanstva Kralja, treba pristupiti živome radu. Treba spremiti rezolucije i ne gubiti se u dugim raspravama samih sekacija. Treba ih izglasati odlučno, pobrinuti se da se one saopšte Ministarstvu Šuma i Rudnika, šumarskoj javnosti i najširoj nešumarskoj javnosti.

Sa ovim mislima i željama, spremni na rad, gotovi za borbu treba da hitamo u prestonicu — na ovogodišnji zbor!

UGRENOVIĆ

A la réunion. Un appel du rédacteur à l'occasion de la réunion de l'Union Forestière Yougoslave qui aura lieu à Belgrade le mois septembre.

Rédaction

АЛЕКСАНДАР УГРЕНОВИЋ:

ШУМЕ ГОРЕ . . .

Шумски пожари били су у нас одувијек на дневном реду. Но ову годину — као и године 1921. и 1922. — ваља уброзити међу оне, где се шумски пожареви јавише у великом обиму. То нам и даје повода да се задржимо на овом по нашу шумарску привреду ванредно важном питању.

Има читав низ индиректних и директних узрока нашим пожаревима. Ми смо на другом мјесту¹⁾ изнијели оширну критичну анализу тих узрока као и мјера у борби против пожарева. Не можемо да овом приликом све те узroke понављамо. Ми ћemo поддртати само оне од тих узрока, које смо у поменutoј анализи сматрали а и данас сматрамо најважнијима. То је — поред опћег екстензитета наше пољопривреде и шумарске привреде — екстензитет наше администрације и заштите шума на једноја однос шире јавности према шуми и шумарству на другој страни.

Екстензитет наше шумарске администрације не треба тек доказивати. Ми знамо да просјечна величина наших административних јединица (шумских управа) и чуварских срезова (рејона) премаша снагу појединца. То ће рећи у нас има шумских управа, које се што ради величине њихове територије, а што из разлога несташице путног паушала — могу обићи тек једноч у години дана. Има у нас чуварских срезова за чије обилажење треба по неколико дана. Даље, ми знамо, да несташица станова за чуваре у шуми самој у велике отежава рад око заштите шуме. За нас је од важности да подвучемо како се овај екстензитет наше шумарске администрације у области заштите шума никадје не осјећа тако дубоко као код шумских пожарева. Разлог је томе у чињеници, да је тежиште читаве борбе против шумских пожарева на превентивним мјерама, а не на репресивним као код сузбијања крађа и општевивања. То ће рећи основни је задатак те заштите да предузме све, чиме би се могла да уклони могућност појављивања шумских пожарева уопће. Сви ми добро знамо, да је борба против пожара, који је већ букнуо и захватио извјесну чест шуме, далеко тежа него борба против њега у заметку.

Не ћemo овдје улазити у приказивање читавог низа превентивних мјера, што их треба да проводи разумна државна шумарска политика и рационална заштита шума са стране сопственика. Ми ћemo међу тим мјерама само поддртати два важна момента саме администрације: потребу правовремене констатације да нека шума уопће

¹⁾ Ougtenovitch: Les incendies des Forêts en Yougoslavie. Editions du XIe Congrès International A'Agriculture. Paris 1923. Pag. 71—83.

гори и потребу утврђивања тачног локалитета шумског пожара. Важност правовремене констатације шумског пожара излази из мало прије наглашене чињенице, да се шумски пожареви могу са успјехом сузбијати само онда, ако се стану гасити још у заметку. У противном случају шумски пожар постаје елеменат у пуном смислу те ријечи. Утврђивање тачног локалитета као и обима, смјера и близине распостирања шумског пожара, друга је неопходна потреба. Само на основу познавања локалитета пожара може се на гариште дириговати потребна помоћ и подузимати гашење.

Има ли у нас могућности да се удовољи овим основним задацима заштите од шумских пожарева, то ће рећи да се правовремено пожар констатује и утврди његов локалитет. Одговор је посве кратак. Те могућности нема. А нема је баш зато, јер је наша администрација екстензивна.

Да би се могло правовремено констатовати појављивање шумског пожара, потребно је за вријеме највеће опасности трајно осматрати читаве комплексе шума. Нарочито је важно пратити свако појављивање дима дању, а свјетла ноћу. Док се чувар налази у склопљеном састојинском масиву не може он да држи на оку читаве комплексе, просто из разлога јер му скlop крошања затвара видик. То се осматрање може проводити само онда, ако имаде у том циљу удешених осматрачница и потребних способних лица поред редовних чувара шуме. У планинским крајевима могу се такове осматрачнице подићи постављањем једноставних сједишта за осматраче на стаблима по главицама и билима, са којих се отварају далеки видици. Теже је ријешити питање осматрачница у низинским шумама. Модерна заштита шума подиже у том циљу засебне грађевине (камене, жељезне или дрвене торњеве) или се служи већ постојећим високим грађевинама (на пр.: свјетионици на обалама мора). Па ни такове осматрачнице немају своје пуне вриједности, ако осматрање није континуирано и ако осматрачу није дана могућност да запажени шумски пожар брзо дојави органу обране уз тачну назнаку локалитета. У напреднијим земљама врши се то дојављивање оптичким или акустичким сигналима, телефоном, радиотелеграфијом и радиотелефонијом. Умјесто осматрачница употребљују се у Америци и аероплани, који врше трајну службу над извјесним комплексом шума.

А како је заправо у нас. У нас такове савремене осматрачке и обавјештајне службе у борби против шумских пожарева уопште нема. Изузетак чине неки приватни посједи. У нас је сва тежина заштите шума на леђима чувара шуме. Он поред редовног обилажења свога среза, чувања граничне линије, заштите од крађе и свих других редовних дужности и радова, треба да чува шуму и од шумских пожарева.

Може ли он то да уради? Што он може да учини, ако је заиста напушта на шумски пожар? Ријетки су случајеви, да би чувар сам могао да шумски пожар угаси. Ако се чувар шуме, гоњен инстинктивним страхом пред елементом и прецењујући своју снагу, хвата сам гашења, умјесто да похита по помоћ, учинио је више штете него користи. Ако је нашао шуму да гори, колико му времена треба да сиђе у оближње мјесто те да од надлежне власти затражи или скupи помоћ, доведе је на мјесто пожара и започне гашење. Таман дотле док се он вратио, разбуктио се из обичне пастирске ватре елеменат страховите снаге, против којега је борба готово без изгледа.

То би била просјечна слика наше борбе против шумских пожарева превентивним мјерама како је она изгледала до недавна — до пређ редукцију. А сада си замислите слику тога стања послије редукције. Редукцијом је из шумарског строја избачен велик број чуварских лица, који су већ извјесни број година провели у чуварској служби те упознали њену природу па и борбу против шумских пожарева. То избацивање учињено је баш с пролећа дакле у вријеме кад број шумских пожарева под нормалним климатским приликама досиже свој максимум. Нитко од покретача редукције није помишљао на сву кобност коинциденције тога максимума и редукције. Нитко није био свјестан, што значи у часу највеће опасности од шумских пожарева остављати огромне површине шума без чувара и надзора или заштиту њихову предати у руке, младим и неујим чуварима шума или најближима и онако већ сувише оптерећенима органима заштите.

На несрећу избио је ове године још један елеменат, који је појачао опасност од шумских пожарева — суша. Тако нас је јули и август о. г. затекао са великим бројем шумских пожарева, а без довољног броја чувара шума. А за иволе интензивну администрацију шума требало је да буде баш обрнуто. Требало је баш за вријеме трајања опасности од шумских пожарева да на свим изложеним местима бар удвоstrучимо број чувара намјештањем помоћних лица.

И тако се десило оно, што смо приликом редукције предвиђали и прорицали. Редукцијом је извршено дезинтензивирање наше већ и онако екстензивне администрације. Шуме — рекосмо — нису акти, који могу да снивају по фијокама без страховања за њихову суштину. Шуме су велики капитали народа, које треба чувати свом помњом ваљанога газде. И заиста једва да је игдје разорна негативност редукције искочила тако као у области заштите шума од шумских пожарева. Неукима бирачима и партијским присталицама брижни су народни оци пунили уши крилатицама о штедњу. Но сви ми, који смо сав свој живот посветили шуми, знали смо врло добро како је тешко таково обмањивање и како ће се оно горко осветити. Сада нека се јаве они, који су у своје време бранили редукцију па нека нам објаве њен биланс. Сада би требало да устану наши специјалисте за рачунање вриједности шума, па да са теорије пређу на праксу и обрачунају величину уштеде од редукције те да је упореде са штетом од шумских пожарева насталих услед редукције чувара. Ми и без рачуна тврдимо, да ће тај биланс бити страховито црн. Ван сваке је сумње, да умишљена штедња приликом редукције значи оно, што смо тврдили, големо и неразборито расипање народног добра. Јер ако и јест истина да смо редукцијом уштедили неколико милијуна, једнако је истина да су пожареви поништили стотине милијона.

Овом приликом морамо да се вратимо на питање, које је у тијесној вези са шумским пожаревима и чију смо важност истицали са овог мјesta већ неколико пута. То је питање статистике шумских пожарева. Није важност те статистике само у томе, што је њена потреба призната са стране ауторитативних стручних интернационалних конгреса. За нас је њена важност у томе, што се код шумских пожарева ради о поништавању милијуна народног добра. На основу тога јавност не само да има право већ и моралну дужност да пита: куда нестају ти милијуни, чијом крвицом, што је предузето да се то не дешава, тko ћe но-

сити одговорност за поништавање народног добра? Даље, важност статистике с шумским пожаревима у томе је што она увећује мијења слику стања наших шума и њиховог посибилитета. Њено је свакогодишње публиковање неопходни суплемент и коректив сваке званичне шумарске статистике, па била она и најпрецизнија. На крају, њена важност подцртана је у посљедњем чињеницом, да је Међународни Пољопривредни институт у Риму недавно покренуо специјално питање шумарске статистике шумских пожарева²) као једну од кардиналних питања интернационалног шумарства. Ми вјерујемо да је организација статистике шумских пожарева у нас већ извршена. Једно из разлога што је референт Министарства Шума и Рудника за шумарску статистику лично узео учешћа на конгресу у Риму и познаје међународно гледиште, а друго што смо ујверени да су организатори свјесни да не само ми већ и иностранство треба да зна колики је степен интензитета наше шумарске администрације те сигуријост капитала и својине у нас.

Има још једна жалосна појава у области заштите шума од шумских пожарева. То је по нашем суду сувешта маленактивитет шире нешумарске јавности у борби против шумских пожарева. Овај сугестивни мали активитет искаче нарочито онда, ако наше прилике упоредимо са приликама других у шумарству напреднијих земаља. У нас се шумски пожареви третирају по нешумарској јавности као праста сензација дана, која просјечног читаоца узбуђује далеко мање него какова исгеметна утакмица или разбојнички филм. У нас новине, истина региструју голе чињенице (површине, локалитете штете, жртве, мјере итд.) но нико не улази ни у питање узрока ни у мјере обране, укратко у саму дубљину проблема. Изгледа као да нико није свјестан да се код шумских пожарева ради о пропадању тешких народних милијуна.

Та је чињеница камо посљедица једне опште психозе у нас. На једној страни обмањивање о обиљу наших шума, а на другој страни посматрање свега рада око шуме нечим инферијорним, нечим што не завршавају засебну пажњу.

А како је у другим напредним земљама. Кад се шумски пожареви стану јављати по Француској и Њемачкој онда се расправљање тог питања не ограничава на уже шумарске кругове као код нас. То постаје тема, о којој се пише и дебатује по свим новинама и свој јавности. Кад је ријеч о борби против шумских пожарева устаје на ноге не само шумарска већ и остала привредна па и непривредна јавност. Но та борба није само оказионистичка, пригодна. Она је стварна и систематска. Она се проводи па свим линијама. Она је битна саставна чест великог рада око популаризовања шумарства, за који се једнако ангажује држава као и приватна иницијатива. Њен је циљ, да се доведе у свијест што ширим народним масама како шумски пожареви нису само зло, које бије сопственика, већ зло, које бије и све друге. Ово нарочито из разлога што су не мало по свуда сама држава и правна лица најјачи сопственици шума. Практични Американци иду тако далеко, да су поставили тврђњу: »Будућност шума неће бити засигурана све дотле, док заштита шума од шумских пожарева не постане предметом разговора по бироима, клубовима и фамилијама.«

² Enquête internationale sur les incendies des forêts. Institut International d'Agriculture, Rome, 18. мај 1927.

Ми не можемо улазити у приказивање детаља, који се крећу око те борбе. Навести ћемо само неке од путева и начина, који се практикују. Нарочито се својим мјерама истиче Сјеверна Америка и Холандија.

Крајни практични циљ те пропаганде јест да се доведу што широј јавности пред очи ове чињенице 1. штете, које могу да настану, од шумских пожарева, 2. потребу респектовања оних мјера, којима се може да предузретне шумским пожаревима. Та пропаганда служи се публиковањем путем штампе и огласа на свим мјестима и предметима, са којима публика долази у додир. При томе се води рачуна и о селу и о граду. Већ дјеца у школи добивају равнала и бугачице са текстом о шумским пожаревима. Кутијице за жигиџе, ловачке чахуре, радничке сјекире и брусови носе згодне кратке наслове, који подсјећају на опрез код боравка у шуми. На улазу у шуму, на најопаснијим мјестима у шуми самој, у вагонима, на локомотиви, на јеловнику вагон-ресторана, у реду возње, телефонском именику, јавним уредима, хотелима — свуда су постављени написи о шумским пожаревима, који бију у очи бојом, величином слова или сликама. Пропаганда се врши путем новина, брошура, летака, јавних предавања, са катедре, са проповједаонице, филмским приказима (одличан приказ видјели смо 1926. приликом конгреса у Риму). Нарочито се подучавају туристи и скаути у питању шумских пожарева и дају им се за ту борбу засебне медаље и награде.

Ми не мислимо рећи, да је у нас могуће провести све ове мјере. Так мислимо да нам је дужност да скренемо пажњу јавности на њихову важност. Ми смо увјерени, да је рад око популаризовања шумарства уопште а борба против шумских пожарева напосе у нас још од веће важности. То из разлога што је највећи проценат наших шумских пожарева узрокован непажњом и непросвијетљеношћу наших пастира. Поводом тога напе је удружење и провело живу акцију да познавање шумских пожарева уђе у уџбенике наших школа и наставне основе педагошких завода.

Не смијемо се заваравати, да ће се наша велика народна невоља шумских пожарева моћи сузбити репресивним мјерама шумско-техничке природе и бичем законских прописа. Зло је много дубље и разграњеније. Ако хоћемо да га излијечимо, треба га подухватити дубоко у корену и настојати да оздрави и посљедњи огранак тога болеснога стабла. Редукција шумара и чувара, посматрана са гледишта заштите шума, потпуни је апсурд, а са гледишта штедње тешка обмана. То треба увидети те почињену грешку што прије исправити. Треба не само дићи број редукованих шумарских лица на првању висину, већ увећати и стални и повремени персонал за заштиту шума. Треба организовати и публиковати шумарску статистику о шумским пожаревима да би се тиме послужило и отаџбини и иностранству, треба покренути и нешумарску јавност на борбу против тога великог разорног елемента. Само заједничким радом посједника шума, шумарских органа, држ. власти и шире јавности, моћи ће се ако непосве одстражити и отсебар умањити зло, које тако тешко бије наше шуме.

Било би преко потребно да се у питању шумских пожарева поведе ријеч и заузме гледиште на наредном збору нашег Удружења.

Les incendies des Forêts. L'auteur expose les causes principales des incendies des Forêts de cette année. Ces sont: la sécheresse, la reduction du personnel forestier et désintéressement et inactivité générale du public nonforestier. **Rédaction**

Ing. STJEPAN FRANČIŠKOVIĆ:

ŠUME I ŠUMARSTVO VLASTELINSTVA THURN TAXIS U ZAPADNOJ HRVATSKOJ¹ ²

Zivimo na početku jedne velike epohe u istoriji čovječanstva. Svjetski je rat rodio veliku spoznaju, da je opća ekonomija faktor, koji narode diže ili upropasćuje. Osnutkom naše države počelo se i u naš privoditi u život načelo, da sva dobra zemlje imadu u prvom redu služiti potrebama pučanstva, koje ju nastava. A pošto šume predstavljaju u našoj državi ogromni kapital te gotovo neiscrpno vrelo prihoda, to mora da cilj i svrha njihovog gospodarenja, makar koliko su u svojim velikim površinama i privatna svojina, ima opći nacionalno-ekonomski karakter.

Ovako shvatanje valja da je ishodište za prosudjivanje svakog šumskog gospodarstva, naročito u onim krajevima, gdje je egzistencija pučanstva tjesno vezana o šumu. A to je egzemplaran slučaj u krajevima, kojima se prostiru šume vlastelinstva Thurn Taxis, gdje pretežno kraško tlo i visoki nadmorski položaji stežu poljoprivrednu u tjesne granice planinskog gospodarstva — i gdje nestaćica svake industrije osimdrvne čini, da su te šume u glavnom jedino vrelo prihoda pučanstva.

Šume ovog vlastelinstva obasižu u glavnom dva privredna područja: a) Gorski Kotar (najvećim dijelom srez Delnice), b) Gornje Primorje (srezovi Sušak i Kastav).

a) Gorski Kotar ima izraziti značaj kraško alpinske formacije, pa svojim visokim smještajem (oko 800 met.) u nepreglednom planinskom masivu, oštrom klimom i jakim oborinama (Fagetum-Picetum) čini isključivo domenu šumskog gospodarstva. Prihodi su poljoprivrede neznatni i ograničeni dijelom na plodne uvale, što ih protiču gorski potoci. a dijelom na kraška polja, što su se tu i tamo rasijala izmedju pojedinih

¹ O pitanju šuma i šumarstva vlastelinstva Thurn-Taxis-a u našoj se široj javnosti mnogo govori i piše. Javljuju se nestručnaci svake ruke i tretiraju ovu temu svaki sa svoga gledišta: državo-pravnog, partijsko-političkog, nacionalno-ekonomskog, agrarno-političkog itd. Samo se šumari ne javljaju. Da bi se prikazala i šumarska strana ovoga pitanja donosimo ovaj prikaz iz pera mladog našeg saradnika g. ing. Stjepana Frančiškovića, dobrog znalca samoga predmeta. Pošto nam je stalo samo do gole stvarnosti i istine rado ćemo ustupiti mesta i svakom drugom stručnom, stvarnom i kritičkom prikazu ovoga pitanja.

Uredništvo

² Na izlučenje nekih šumske površine iz kompetencije vlasteoske uprave temeljem rješenja Min. za Agr. Ref. od 20.VII. 1920. br. 11.242, — nijesam se mogao osvrnuti, pošto te izlučenje ima u smislu istog rješenja samo privremeni karakter

Pisac

gorskih kosa i sklopova. Sva ostala površina (80%) čini apsolutno šumsko tlo. Posve je razumljivo, da u ovim okolnostima nije i ne može biti ratarstvo glavno vrelo prihoda žiteljstva. Ono je vezano na par gospodarskih bilina, koje u ovom podneblju i terenu mogu još uvijek naći uslova za svoj opstanak (repa, kupus i krumpir), a i te često stradavaju uslijed elementarnih nepogoda (mrazevi, prekratka vegetaciona perioda, gnijezd uslijed izdašnih oborina). Ostale gospodarske biline napose u realije ne dolaze u ovom kraju nikako, izuzev možda dolinu Kupe, gdje su klimatske i stanišne prilike nešto bolje. No to je uski koridor uz samu rijeku, pa pri općem posmatranju prilika ovoga kraja gotovo ni ne dolazi u obzir. Jasnu sliku ratarskih prilika Gorskog otara daje već sama činjenica, da je rad na polju moguć samo u tri ljetna mjeseca, dok sve ostalo vrijeme (jake proljetne i jesenske kiše, dugačka zima i mrazevi) mora mirovati. Nešto su bolje stočarske prilike, jer planinski pašnjaci (suvati) i proplanci obiluju sočnom travom, pa omogućuju timarenje stoke makar i u malom obimu. Od vrsta dolazi u obzir samo govedo, rjedje ovca, a izuzetno koza, pošto ovdašnji svijet zazire od držanja sitne stoke s razloga, što mu ona ne može pružati veći i kontinuirani prihod kao goveče. No one iste elementarne teškoće, koje ugrožavaju i ratarstvo, čine, da i stočarstvo kao grana privrede nije na doličnoj visini. Što više, čine ga u mnogo slučajeva gotovo nerentabilnom. Pašarenje traje prosječno 4—5 mjeseci godišnje, uračunav ovamo dakako i vrijeme košnje. Ostalo je vrijeme upućen svijet na stajsko timarenje. Ne opskrbi li se pri tom dovoljno sa sijenom, — što je vrlo teško, — to mu za dugačke zime stoka skapava ili je mora prodati u bescijenu. Dodajmo još k tome činjenicu, da se u ovoj isključivo šumskoj domeni radi samo o ono par plodnijih uvala i polja, upotrebljivih za poljoprivredu, kod čega otpada na pojedinog zemljoradnika 2—3 jutra, izlazi jasno, da poljoprivredni produkti nisu kadri da prehrane ovdješnje pučanstvo.

O industriji, izuzev šumsku, u ovom kraju nema ni govora, a tako naravno ni o trgovini. U istoriji imamo podataka, da je u ovim krajevima bila donekle razvijena željezarska industrija (XVI. stoljeće). Svjedoči to i nomenklatura nekih naseobina (Fužine = tal. Fuccine, Homer = njem. Hammer). Ali u glavnom ona je danas mrtva, i nema izgleda da će se u najbližoj budućnosti podići i preuzeti ulogu neke opće privrede u Gorskem Kotaru.

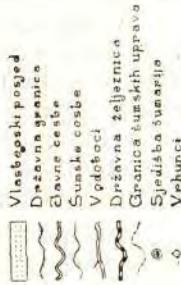
Iz svega što je rečeno proizlazi, da su Goraninu jedino vrelo prihoda šume. O njih je vezan njegov rad, život i običaji. On je eminentno šumski radnik, vozar (kirijaš) i pilanski radnik. On je to bio u prošlosti a i danas. Sjekira i pila njegovo je orudje od malenih nogu. Po njima je on poznat kao vrstan radnik i izvan svoga zavičaja (Slavonija), pa i van naše otadžbine (Amerika).

Da je šumsko gospodarstvo bilo odavna u ovim krajevima razmjerно racionalno, te da su se šumski prihodi odavna iskoristavali, svjedoče današnje veličanstvene šume po ovim kraškim planinama kao i nomenklatura mjesta, kamo je nekad njihova eksploracija gravitirala (Delnice, Tešne itd.). To je uostalom i lako razumljivo. Blizina mora, zatim povoljna prometala već su u prošlosti podigla vrijednost ovih šuma, a vitalni interesi domaćeg življa uzrokovali su potrajno gospodarenje s njima. Žile kucavice prometa u Gorskem otaru jesu: željeznica (pruga Zagreb-Sušak, gradjena god. 1872.) — te glasovita Lujzinska cesta

PREGLEDNI NACRT

FREGLEDNACH

5

Merito 1 : 337.500

Rijeka-Delnice-Karlovac (gradjena god. 1805. do 1809.), te napokon Karlova cesta (Karolina) Rijeka-Ravna gora-Karlovac (gradjena godine 1732.). One kako u prošlosti tako i danas podržavaju vezu izmedju mora i unutrašnjosti, naročito u trgovackom pogledu, pa su razumljivo uticale na razvitak šumsko-gospodarskih prilika Gorskoga Kotara.

Gospodarenje je oduvijek sa ovim šumama imalo prebiran značaj, t. j. gospodarenje sjećom na malim razasutim površinama. Uslijed toga nije se ovdje nikako mogla ustaliti velika šumska industrija, pa su danas sva preduzeća šumske privrede u rukama malog domaćeg čovjeka. Nema tu velikog, stranog kapitala, već sama mala domaća industrija, koja, prilagodiv se prilikama, do posljednjeg ivera izraduje i unovčuje kupljenu sirovinu.

Napokon svoju vezu sa šumom manifestuje Goranin i svojom dušom. U našem narodu općenito šuma nema velike vrijednosti. Ona je »božja i svačija«, — »ima je kao i kamena«, poznata je opća karakteristika toga podcenjivanja šume. Za Goranina to ne vrijedi. On je svjestan, da mu šuma pruža kontinuiranu zaradu, da je ona uslov njegove egzistencije. On ljubi šumu, njeguje je i pazi. Za vrijeme moje prakse nijesam doživio nijedne oveće šumske štete.

b) *Gornje Primorje* odnosno t. zv. Grobniština i Kastavština je tipična kraška formacija. Izuvez nekoliko plodnijih kraških polja (Grobničko) te riječnih uvala (Rječina) pa tu i тамо razasutih sitnih ponikava sa ono malo »terrae rossae« odaje ovaj kraj veličanstvenu ali ujedno groznu sliku pustog i mrtvog krša. Tu se i na najmanjem prostoru očituju gotovo svi fenomeni krasa: škrape, ponikve, špilje, bezdani te strme krševite vrleti, koje sa ono malo kržljavog mediteranskog rašća izmjenjuju sliku terena. Ako još k tome ubrojimo i klimatske nepogode (preobilje ekvinokcijalnih oborina, dugotrajna ljetna suša, bura), onda izlazi jasno, da su ekonomski prilike ovoga kraja bјednije no gotovo igdje. S kojegod strane posmatramo život ovdješnjeg pučanstva, on se ukazuje jadan i siromašan. Pošto poljski produkti, koji su inače radi klimatski zgodnog položaja (Lauretum) mnogobrojni, ni izdaleka ne mogu ni uz najracionalnije gazdinstvo podmiriti najnužnije potrebe, hvata se svijet stočarstva i to nažalost timarenja najjeftinije stoke t. j. koze, koja uništava i ono malo zelenila, što mijenja nijanse svoga krša. Ali kako koza ne podiže ničiju ekonomiju, nego je uništava, okrenula je ona i ovdje od zla na gore, i uništila sve, što se uništiti dalo.

A sve to zajedno urodilo je time, da se ovaj svijet bacio na fabrički rad odlazeći što na Rijeku (Fiume) a što u Ameriku. Rijeka je kao lučki i fabrički grad vršila do najnovijeg doba važnu funkciju u prehrani susjednog pučanstva. Ona je apsorbirala razmjerno veliki radnički kadar raznih zanatlija i profesionalista, pa je time donekle zaustavljala kobnu emigraciju najzdravijeg elementa u prekomorske krajeve. A djelovala je na gospodarske prilike ovog kraja i indirektno, jer je njezin trg gutao velike količine poljskih i stočarskih produkata tako, da je u okolici svako pa i vrlo malo gazdinstvo bilo rentabilno. Neprirodna je granica otcijepila grad Rijeku od matere zemlje, pa je i njoj i njezinoj okolici zadala smrtni udarac. Susjedni Sušak ne može nigda preuzeti njezinu ulogu. On je premašen a od kastavskog kraja i udaljen. Dokle grobnička naseљa još uvijek životare sa sušačkim prometom (jer su bliže), dotle se Kastavština, ostavši osamljena te sa svih strana sapeta državnom granicom,

bacila na šumsku zaradu. A to je bio jedini put, kojim je izmakla otvorenoj katastrofi. Danas se može sigurno ustvrditi, da 90% pučanstva kastavskog sreza živi od šumske zarade. Kako je Kastavac marljiv i brza shvatanja, on se ubrzo uputio u šumske poslove, napose u ugljenarstvo i tesariju, pa je to danas njegovo glavno zanimanje. Time on nalazi zaradu u šumama ovoga vlastelinstva, — a nešto i u šumama čabarskog vlastelinstva Ghyczy. I doklegod ne budu ekonomске prilike pograničnih primorskih krajeva krenule na bolje, dotle će šume, što no se prostiru od Risnjakova masiva do državne granice, biti uslov života za Kastavsko žiteljstvo.

Kastavac je osebujan tip šumskog radnika. On nije samo radnik, već u isti mah preduzetnik i kupac. Ovo se naročito tiče ugljenarstva, koje u vlasteoskim šumama apsorbira sav bukov proredni materijal. Pojedinač ili društvo od 4—5 ljudi (kumpanija) preuzima putem dražbe, a katkad i putem direktne pogodbe, pojedine proredne partije, koje, dakako pod nadzorom zvaničnog osoblja, preko ljetne sezone proredjuje, spaljuje u ugljen, koji onda odvozi i prodaje što na sušačkom a što na riječkom tržištu. Tako on smogne donekle toliko sredstava da preživi zimu. Sa proljeća se opet vraća na istu zaradu. Ovakav život kastavskih naselja siže od Ujedinjenja ovamo i srećom je stvorio neku simbiozu između šumskog gospodarstva i vitalnih interesa područnog pučanstva.

Ovo bi bili letimični pogledi na ekonomске prilike okolnog stanovništva ovoga vlastelinstva u cilju, da se u jednu ruku istakne uloga civili šuma u ekonomskom napretku našega naroda, u drugu ruku, da se odredi gledište, s kojeg valja posmatrati dojakošnje njihovo gazdinstvo, i napokon, da se zacrtava pravac, kojim ima da unapred skrene njihovo stručno gospodarenje.

Šume vlastelinstva Thurn Taxis.

Položaj.

Šume ovog vlastelinstva leže u visinama zapadno hrvatskog Krasta i to na obroncima planina, koje se protežu na NW od Velike Kapele (Bjelolasica) — pa do državne granice naprama Italiji.

Cjelokupni je posjed podijeljen u dva dijela:

I. Gospoštija Brod, u površini od 31.683 jut. 1115 kv. hv. čini istočni veći dio posjeda. Imade oblik nepravilnog zatvorenog poligona, kojemu sa sjevera čini stranice rijeke Kupa, a sa juga Lujzinska (Mrzla vodica-Lokve) i Karolineka cesta (Lokve-Ravna gora). Ovom poligonu glavni su uglovi planinske kose i to: O — Lazi (608 met.), S — Debeli vrh (1137 met.), W — Veliki Risnjak (1528 met.) i N — Špičasti vrh (977 met.). Unutar ovog dijela vlastelinstva čine najznatnije samostalne sklopove počev od SW prema NO ovi vrhovi: Travnik (1171 met.), Veliki Tomac (1038 met.), Veliki Dergomelj (1153 met.), Mihaelski vrh (1054 met.), Greben vrh (922 met.) i Leveš vrh (735 met.). Kako se već iz ovih visina vidi, cjelokupan teren ima nagib od SW prema NO, — sa srednjom nadmorskom visinom od 500 metara. Najniža tačka mu je podnožje kose Lazi (uz Kupu) 200 metara nad morem.

Željeznička je pruga presjekla ovo područje na dva nejednaka dijela: istočni mnogo manji a zapadni veći. Ona ulazi u posjed otprilikeiza stanice Srpske Moravice, a izlazi iz njega nešto podalje stanice Lo-

kve. Ukupna duljina iznosi 50 km. Željeznička pruga čini vertebru saobraćajnog kostura. Na njoj leže glavna prometna i industrijska mjesta Gorskoga Kotara (Skrad, Delnice, Lokve), kamo gravitira sva mreža šumskih puteva, koja iznaša u ovom dijelu posjeda do 100 km. Glavne šumske ceste, koje vežu šumske komplekse sa željezničkom prugom jesu: Bukovrh-Skrad, Zalesina-Sušica, Sevalski dolci-Delnice i Crni lug-Delnice. Pri tom valja uzeti u obzir, da Lujzinska cesta vrši iste funkcije, to više, što nekoliko puta siječe željezničku prugu, pa je ona uz samu željeznicu najvažnije saobraćajno sredstvo u ovome kraju i to na svom potezu od Mrzle vodice do Brod Moravica. Njoj se opet priključuju one ceste, koje ne dolaze do same željezničke pruge kao na pr. Crni lug-Mrzla Vodica, Crni lug-Lokve i Brod n/K-Delnice. Ova je okolnost, da je saobraćajna mreža u šumama ovoga posjeda tako gusta, pa opet blizina željezničke pruge i mala udaljenost od morskih luka, učinila, da danas vrijednost ovih šuma stoji razmjerno daleko iznad vrijednosti ostalih šumskih kompleksa otadžbine.

Rijeka Kupa, koja obilazi sjeveroistočnu stranu posjeda, nema karakter šumskog prometala s dva razloga: a) što je u svom gornjem toku fakultativno nalik gorskom potoku, sa mnogo brzica, tjesnaca i pličina, b) što njezin tok ima protivan pravac nego trgovina i industrija Gorskoga Kotara.

II. Gospoštija Grobnik, odnosno drugi dio vlastelinstva u površini od 11.616 jut. 409 kv. hv.; ima spojnu tačku sa gospoštijom Brod na najvišoj koti Velikog Risnjaka. Oblik je ovog dijela posjeda paralelogram, komu kraće stranice čine na NO prosjeka od Velikog Risnjaka na Veliki Pliš (1142 met.), planinu iznad Lujzinske ceste, te na NW državna granica od sedla Pake (918 met.) do podnožja Slovenskog Snežnika (danasa Monte Nevoso, 1796 met.). Duže stranice toga paralelograma čini na sjevernoj strani gorski lanac: Veliki Risnjak-Hrvatski Snježnik (1506 met.)-Jelenec (1442 met.) i Škurina (Ceclji 1468 met.), te na južnoj strani opet gorski lanac: Veliki Pliš-Sleme (1333 met.)-Jesenovica (1338 met.)-Crni vrh (1349 met.) i Obruč (1377 met.). — U uvali izmedju ova dva velika gorska lanca, koji se gotovo paralelno protežu od SO prema NW, leže šume gospoštije Grobnik sa golemim plješinama na većim vrhovima te mrazištima na dnu mnogobrojnih dubokih i strmoglavih vrtača. Srednja visina ovog šumskog kompleksa iznosi 1200 metara, a najniže su mu tačke Rečice (960 met.) i Trstenik (na samoj državnoj medji, 965 met.). Pad ove uvale ide od SO prema NW, — pa s njime takodjer i prirodna gravitacija ovih šuma ide preko državne granice u Julsku Veneciju (Venezia Giulia), napose u mjestu Klana i Ilirska Bistrica (Clana, Bisterza). A tako je naravno uredjena i cjelokupna cestovna mreža ovog područja, koja iznosi preko 50 kilometara. Dakle već od prirode gravitira ovo područje prema kraju, koji danas nije u sklopu naše države.

Ovim područjem ne prolazi nijedna veća cesta osim šumske. Sredinom uvale prolazi šumska cesta praveem Jelenje Gornje-Platak-Paka, te dijeli cijelo područje u dva gotovo jednakata dijela. Od nje se u glavnom odvajaju svi postrani putevi, od kojih su najvažniji onaj za Smrekovu Dragu (kod Čabra), te izvozni put na more preko sedla Previjaka (1250 met.) na Grobničko polje. Osobito važnu prometnu funkciju vrši drevna (XV. stolj.) šumska cesta Kamenjak-Platak-Gerovo. Ona siječe ovo po-

dručje na njegovom najužem dijelu u dužini od 7 kilometara. Otkako je prirodni izvoz iz ovih šuma zatvorila državna medja, skreće on ovim dvjema saobraćajnim potezima prema moru, t. j. preko Lujzinske ceste na Sušak. Ali se pritom mora boriti sa golemin teškoćama terena, koje mu čini masiv južnog gorskog lanca (strmine i protupadi). Da se tomu barem donekle doskoči, pokušala je vlastelinska uprava preložiti ove izvozne puteve kako bi se ublažile strmine i protupadi, kad ih već nije bilo moguće pošvema izbjegći. No do danas svi pokušaji ostadoše bez uspjeha, jer svaka gradnja malo većeg obima u ovom vrletnom terenu iziskuje goleme izdatke (više milijuna dinara), koji nikako ne stoje u proporciji s rentabilitetom gospodarenja.

Prilike staništa.

Općenito se drži, da je Gorski Kotar isključivo vapneno tlo, dakle ništa drugo nego zašumljeni Kras. No to vrijedi samo za njegov veći dio. Tlo Gorskog Kotara pripada geološki u glavnom mezozojskoj periodi (Sekunder). Ona ovdje dolazi u dvije formacije i to kao a) Kreda i b) Trias. Kreda obuhvata ponajviše obronke i gorske visove, a dolazi u obliku vapnenca (Ca Co_3), pločastog vapnenca (istočna strana Vel. Rišnjaka) a donekle i vapnenog laporja (rasijano) te sa vrlo rijetkim tvorbama brekčia i konglomerata. Ona tvori plitko vapneno tlo (0.15—0.30 met.), naravno prema uvalama nešto dublje a prema visovima sve pliće i pliće, dok napokon ne predje u klisure i škrape. A tako je i sa suvislosti; prema podnožjima ima tlo više mrvastu strukturu, pa je donekle suvislo a potom i vlažno. No prema vrhu sve se više gubi mrvasta struktura i tlo postaje rahlo, lako propusno i suho. Trias dolazi niže. On tvori u glavnom doline, uvale i brdske pristanke, a dolazi u formi dolomita, laporja i verfenskih škriljevac.³⁾ Laporno i škriljevasto tlo obuhvata ravnice te područja potoka i rijeka, dok dolomit čini prelaz između potonjeg i kalcijevog tla prema strminama. Trias čini dijelom vapneno tlo (dolomit) srednje dubine (do 0.50 met.), a dijelom glineno tlo (lapor i škriljevci) prilično duboko (1.00 let. i više).

Dolomitno tlo, izuzev njegovu veću suvislosti i vlagu, ne pokazuje gotovo nikakve razlike prema susjednom višem kalcijevom tlu. Kraški su fenomeni na njemu tek nešto slabiji nego na kalcijevom tlu. Glineno se tlo naprotiv odlikuje u ovom kraju množinom primjesa željeznog oksida (Lokve) dapače i množinom pirita i markazita (Mrzla Vodica, Lepenice). Svojom oviše jakom mrvastom konsistencijom i nepropusnošću prouzrokuje u područjima vodotoka sezonske poplave (Lokve, Brod n/K) a na položitijem terenu opuzine i pištaline (Sušica-Skrad). Odnošaj se vapnenog i glinenog tla dade pratiti i tokom planinskih vodotoka. Dok se vodotok nalazi na glinenom terenu, dotle protiče kao obično, a čim dodje do vapnenog tla, onda propada u tlo (ponire).

Humozni je pokrov tla jednak na kalcijevom kao i na glinenom tlu. Množina njegova pada od podnožja prema vrhu, kao i od zaštićenih mjeseta prema vjetru izloženim. Rašvaranje njegovo ide takodjer podjednako na obim tlima, napose se na glinenom tlu ne da nigdje zapaziti tvorba kiselog humusa. Po svoj če prilici ova sličnost vapnenog i gline-

³⁾ Zapravo reuperski škriljevci (prof. Dr. Koch).

nog tla poticati od toga, što u gornjim slojevima glinenog tla ima mnogo pješčanih primjesa, koje omogućuju porozitet.

U primorskom dijelu vlastelinstva dolazi vapnenac i dolomitno kameno raznih formacija (Kreda, Jura i Trias), te čini plitko, mjestimice klisurasto vapneno tlo. Kako je ta uvala isprepletena dubokim dolovima i vrtačama, to se u njima staložili netopivi ostaci kalcijeva karbonata »terra rossa«, koje je kišnica s visova isprala i sa sobom u dolove donijela. No i od takovog inače plodnog tla mala korist, budući da su ove udubine poprište stalnih i jakih mrazeva, uslijed kojih su one samo puste plješine obrasle kržljavom vegetacijom (*Calluna*, *Erica*, *Vaccinium*) i alpinskom borovicom (*Juniperus nana*) pa podsjećaju na tresetišta. Izdaleka daju romantičan izgled svjetlo zelenih mrlja u dubinama ovih tamnih šuma. Uslijed silno visokog visinskog smještaja ovo tlo daleko zaostaje za tlom istog sastava u Gorskem Kotaru. A taj se nazadak očituje u prvom redu u maloj dubini (maksimalno do 0.15 met. dubine), koja je nešto veća prema dolovima u blizini spomenutih mrazišta. U drugom se pak redu očituje u neznatnoj suvislosti i vlazi. Ove su okolnosti prema dolovima bolje (svježe, rahlo) a prema vrhovima sve slabije (suho, sipko). Humozni je pokrov srednje dobrote i ako je izložen čestom ispiranju i razvezjavanju vjetrom. Uzrok je tome ovdje dominirajuća bukva sa svojom poznatom snažnom produkcijom šušnja. Živi je pokrov malovrsan i slab, kako u primorskom visočju tako i u Gorskem Kotaru. Razlog je tomu, što je obrast ovih sastojina vrlo dobar, a prema prirodi vrsti glavnog stabalja (jela, bukva i smreka) ne dobiva tlo dovoljno svjetla, koji bi omogućio razvitak živog pokrova. Ukoliko bi i on bio spomena vrijedan, došle bi u glavnom ove vrste u obzir: a) na šumskim rubovima *Sorbus aucuparia*, *Lonicera caprifolium*, *Evonymus europaea*, razne vrste *Cytisusa* i *Juniperusa*, *Pinus montana* te vrste *Rubusa* (*fructicosus* i *idaeus*); b) u unutrašnjosti šuma *Daphne mezereum*, *Rhamnus carniolica* i *Frangula*, *Aspidium filix mas*, te napokon *Gentiana lutea* i *purea*.

Gledom na inklinaciju dolazi u Gorskem Kotaru ponajviše koso (11° — 20°) a u Primorju strmo tlo (21° — 30°). Ekspoziciju pak u glavnom razlikujemo samo NO i SW, jer je smijer ovih planina zapravo gorskih kosa paralelan s morskom obalom. Pritom glede upliva ekspozicije na dobrotu tla, valja razlikovati iste strane u Gorskem Kotaru od onih u Primorju. Tako su NO strane u Gorskem Kotaru vrlo povoljne, jer su vlažnije i hladnije od jugozapadnih strana, pa osobito konveniraju uzgoju smreke i jele. SW strane imaju osim što su izložene toplini i suši još i taj nedostatak, što su na udaru juga (scirocco), koji je vjetar u Gorskem Kotaru najsnažniji. U primorskom su visočju prilike protivne radi ovdje dominirajuće bure. Tu su NO položaji daleko slabiji, budući da su izloženi uticaju jakog vjetra, nego SW položaji, koji su u zavjetrini. Napokon SW ekspozicije stoje pod uplivom juga, koji je ovdje vrlo slab. Što više za ovu krš i koristan, jer donosi sa sobom vlagu i kišu.

Klima.

Šume ovog velikog posjeda pripadaju pojusu kraškog visočinskog podneblja (Vessely). Njegove su značajke: a) dugačka snježna zima, b) nagle i žestoke vremenske promjene, c) kratka vegetaciona perioda, d) niška prosječna godišnja temperatura, e) velika vлага uzduha, f) snažni

rani i kasni mrazevi i magle, g) obilje ekvinokcijskih oborina, i h) male-ni uzdušni tlak.

U šumskom bi uzgojnom pogledu činilo ovo područje prelaz iz Fagetuma u Picetum, jer sadrži osebujnosti i jednog i drugog klimatskog po-jasa. Zima je dugačka i snježna, nastupa redovno početkom decembra i traje do konca aprila. Temperatura⁴⁾ za 5 zimskih mjeseci iznaša prosječno $+1^{\circ}\text{C}$ za niže položaje (popr. 800 met.), dok će u bregovima bez sumnje biti znatno niža. Debljina snježnog pokrova iznaša prosječno 2 metra, te redovno traje čitavu zimu pa je stoga rijetka pojавa golomra-zice. Proljeće nastupa kašno i to dugačkim kišama, koje su u Gorskom Kotaru više kontinuirane dok su u primorskim visočinama redovno pre-kidni i nagli pljusci. Mrazevi su i magle vrlo česte, te dosiju i konac juna. Mrazevi se javljaju najviše po visokim kotlinama tvoreći iz njih tipična mrazišta, naročito u primorskem dijelu vlastelinstva. Magle su češće u Gorskom Kotaru nego u Primorju, a zahvataju poglavito uvale (dolina Kupe) i niže položaje. Što vrijedi za proljeće vrijedi u glavnom i za jesen. Jesen je mnogo kraća nego proljeće, a nastupa ranim mraze-vima već redovno oko polovice septembra. Ljeto je vrlo kratko. Njegovo se trajanje može računati od polovine juna do polovine septembra. Karakterisano je ugodnom toplinom, hladnim noćima te obilnim rosama. Prosječna mu je temperatura za niže položaje $+15^{\circ}\text{C}$, — a za visove $+10^{\circ}\text{C}$.

Nagle vremenske promjene nastupaju u svako godišnje doba, no naj-češće su u proljeće i jesen. Redovno svaka vremenska promjena počinje žestokim miješanjem vjetrova, pljuskom, a nerijetko solikom i gradom. Ovi su pojavi mnogo češći u primorskem dijelu posjeda nego u Gorskom Kotaru. Ovamo spada i najjače djelovanje vladajućih vjetrova, o kojima će biti riječ kasnije.

Vegetaciona perioda traje za visine do 800 metara 6 mjeseci, a preko 800 metara 5 mjeseci. Termohora se kreće u prvom slučaju od $11^{\circ}-17^{\circ}\text{C}$, a u drugom $10^{\circ}-14^{\circ}\text{C}$. Srednja godišnja temperatuta iznosi za uvale (do 800 met.) $6^{\circ}-8^{\circ}\text{C}$, a za visočine oko $3^{\circ}-5^{\circ}\text{C}$. Srednji tlak uzduha iznaša za Lokve 700 m/m. Što se tiče oborina, računa se, da godišnje dolazi 170 kišnih dana (Kučera). Visina im iznaša za uvale i doline 2500 m/m, dok se za bregove, napose za primorske visočine, računa preko 3000 m/m. Ovi visoki brojevi nesumnjivo rezultiraju iz velike množine uzdušne vlage, koja je ovom klimatu svojstvena.

Kod posmatranja prilika strujanja uzduha i njegovog uticaja na vegetaciju razlikujemo: A) Pojas dominirajućeg južnjaka (Gorski Kotar) i B) Pojas dominirajuće bure (Primorsko visočje).

Južnjak (jugo, scirocco) je sparан и влаžан jugozapadnjak. Običan je u svako doba godine, no najčešći je zimi. Dok se u primorskim kraje-vima jedva osjeća, dotle u Gorskem Kotaru dosegne snagu od 50 km na sat. Računa se da njegov nastup digne temperaturu za poprečno 5°C . Često zna dosegnuti jakost vihora, a tad je vrlo opasan, ali to biva rijetko. Važnost je njegova za šumsko uzgojne prilike ovog kraja u tome, što on donosi kišu i umanjuje snagu mrazeva. Zla mu je strana ta, što naročito kao vihar prouzrokuje vjetrolome, izvale i druga slična ošte-

⁴⁾ Svi su meteorološki podaci za ove krajeve uzeti iz radnja poznatog bečkog meteorologa prof. Dra. J. Hanna, — te po piscu ispredjeni sa vlastitim opažanjima.

ćenja. Osim toga on je nosilac velikog obilja vlage odnosno kiše, pa je osobito u doba ekvinokejja primaran uzročnik poplava, bujice a i opuzina. Područje vladajućeg juga obasiže u cijelosti gospoštiju Brod. Južna mu je granica pravac Veliki Risnjak-Bitoraj (kod Fužina).

Bura (bora, grego-levante) je suh i hladan sjeveroistočnjak, poznati vjetar jadranskih obala. Njezino se područje nastavlja na spomenutu granicu juga i pruža prema morskoj obali. Predominantna je u primorskom dijelu vlastelinstva, gdje je njezino djelovanje najsnagačnije u čitavom Gornjem Primorju. Duva na mahove (refoli), a ti su tako snažni, da se računa brzina vjetra poprečno 120 km na sat. Njezin je upliv na vegetaciju dobro poznat, pa se na primorskem dijelu vlastelinstva u svakoj sastojini mogu opažati posljedice njezine djelatnosti (zakriviljenost debla, deformacija krošnje, ekscentricitet debla itd.). Bura redovno nebo razvedri, ali vrlo često, naročito u proljeće, donosi nagle pljuske i grad, pa je tako štetna i za poljske usjeve. Njezino isušivanje tla ne dolazi za vlasteoske šume toliko u obzir zbog silnih oborina, koje u primorskem visočju prevladavaju.

Gledom na uplive atmosferilija, spomena je vrijedan snijeg i magla. Snijeg prouzrokuje u Gorskem Kotaru najčešće snjegolome i to isključivo u smrekovim kulturama bez obzira na visinske regije ekspozicije. U primorskim planinama prouzrokuje snijeg krivljanje debla, što je redovna pojava kod bukovih sastojina na visokim pristrancima (juž. strana Vel. Risnjaka). Upliv se magle osjeća u cijelom vlastelinstvu, ali je ograničen na uske doline i kotline. Očituje se u pojavljivanju bujne mahovine na deblu (bukva) i na krošnji (jela). Ova je potonja pojava u mnogo navrata tako snažna, da čini uzgoj jele u nekim uvalama gotovo nemogućim. Jelovo stablo uplivom magle odnosno uslijed iste porasle mahovine gubi snagu transpiriranja, pa je posljedica toga vrlo mali prirast kako u debljinu tako u visinu. Nije rijedak slučaj, da se stablo i posuši. Ova je pojava to jača, što su spomenute depresije veće nadmorske visine.

S a s t o j i n e

U vlasteoskim šumama tvore sastojine pretežno jela i bukva. One tvore dijelom čiste a dijelom mješovite sastojine. Čiste jelove sastojine dolaze u nižim NO nagnutim uvalama, dok pristranke čine mješovite s bukvom. U najvišim položajima prevladava čista bukva, pa s njom i završuje i vegetacija (Risnjak). Kako su ove dvije vrste uzgojno srodne, to je uzgoj njihov u mješovitim sastojinama osobito povoljan. Nu pošto je Gorski Kotar područje daleko jače relativne uzdušne vlage a i mnogo niže od primorskih šuma, to je tu uzgojno jela jača od bukve, dok je u Primorju opet bukva uzgojno jača od jеле. Ovo je interesantna pojava već radi toga, što su primorske planine daleko škrapovitije od onih u Gorskem Kotaru, pa bi se očekivala jela kao uzgojno jača vrsta. Međutim protivno, ona se tu spustila samo na najniže položaje, gdje su žestoki mrazevi sasvim dotukli bukvu. Prema tome izilazi, da je ovdje više prevladao momenat vazdušne vlage nego stanišne prilike. Koliku je pak ulogu u tom pogledu vršilo zahvatanje čovjeka, bit će riječ u drugom dijelu ove radnje.

Jela (*Abies pectinata*) je glavna vrsta, s kojom se u vlastelinstvu gospodari. Prosječno se uspinje do 1200 m. visine i to na NO ekspozicijama više, a na SW niže. U mladoj dobi nije rijetka pojava »zastarče-

nja» t. j. prekida prirasta uslijed prejake zasjene, što je opet uzrokom okružljivosti u starijim godinama. No ta mana nije od većeg upliva na kvalitetu stabla. U najviše slučajeva siže okružljivost maksimalno do prsne visine. Ona je najčešća u mješovitim sastojinama, gdje nalazimo više od 40% okružljivih stabala. Štetan se uticaj mraza opaža samo na najmladjem stabalu i to u vrlo dubokim kotlinama; a tako i uticaj preobilja vlage. Obje su ove pojave najmarkantnije u primorskom dijelu vlastelinstva i to u njegovim najnižim partijama (kod državne granice). Napose u ovom je području jela neobično slabe jedrine, granata a na vjetrovitim pozicijama i ekscentrična. Upliv atmosferilija je najčešći u šumama Risnjačkog masiva i u Primorju (grom) a tako i upliv smrzavice. Gledom na štetni upliv insekata dolaze redovno u obzir Scolitidae (fam. Xyloterini), ali njihova su oštećenja periodična te dosta rijetka i neznatna. Mnogo su češća oštećenja uslijed infekcija (*Pucciniastrum Caryophillacearum*), koja prouzrokuju osjetljive gubitke na kvaliteti i kvantiteti.

Gledom na jelov pirast i prihod u ovom kraju, mjerodavna su za Gorski Kotar prva 3 razreda Lorey-evih skrižaljaka, dok bi grobnički (primorski) dio vlastelinstva odgovarao posljednjem razredu (4).

Bukva (*Fagus silvatica*) dolazi najčešće u smjesi s jelom. Čiste bukove sastojine, izuzev primorsko područje, dolaze redovno na granici šume po gorskim visovima. A to su kržljave šikare, u kojima je bukva po svom habitusu vrlo slična susjednoj klekovini (*Pinus montana*). Zasjenu podnosi lakše nego jela, ali je od potonje na mraz daleko osjetljivija (kotline u primorskem području). U smjesi s jelom je uspravna, bez grana, s malom krošnjom, dok je u čistim sastojinama više granata i kriva. Tu je vrlo čest pojav rašalja i gaćnjaka. Stradava od zračne vlage a tako i od snijega naročito u primorskom visočju, kako je već prije istaknuto. Šeta od insekata gotovo i nema, a tako ni od infekcija (donekle *Nectria ditissima*). Nešto su češće izvale od vjetra, i to više u Gorskem Kotaru nego u Primorju, jer su južni vjetrovi daleko opasniji za izvale nego li bura. Izbijanje se iz panjeva u Gorskem Kotaru jedva opaža, dok je u Primorju osobito snažno. Inače su za bukvu u ovim krajevima najmjerodavnije Grundnerove skrižaljke, obzirom na koje dolaze ovdje sva 4 boniteta.

Gledom na upotrebu bilo Grundnerovih skrižaljaka za bukvu, bilo Lorey-evih za jelu valja imati u vidu, da se ovdje radi o prebirnoj dakle raznoodobnoj šumi, u kojoj su sva stabla radi isprekidanog sklopa krošanja slabije jedrine (čunjasta). Posljedica je toga, da je faktični deblijinski prirast (i kod jele i kod bukve) veći od onoga, što ga iskazuju skrižaljke, dok je naprotiv visinski prirast manji. Drvna zaliha kao i broj stabala na jedinici površine ne pokazuje znatne diferencije prema onoj u spomenutim skrižaljkama. Što više, drvna zaliha izilazi nešto veća nego li ona u skrižaljkama.

Osim ovih dviju spomenutih vrsta dolaze u ovom vlastelinstvu što stablimično a što grupimično nekoje potonjima uzgojno srodne vrste kako slijedi:

Smreka (*Picea excelsa*) dolazi i samonikla i vještački uzgojena. Množina se njezina uzima prosječno 5—10% svih drveta. Samonikla je u glavnom u mrazištima i kotlinama kako u Gorskem Kotaru tako i u primorskem visočju t. j. ondje, gdje preobilje zračne vlage i jaki mrazevi

istiskujuj u jelu i bukvu. Kako dolazi u maloj množini, a osim toga je i slabije jedrine, to se gledom na upotrebu ne luči od jеле. Vještački je podignuta smreka što unašanjem sadnica u stare jelove, a što u stare bukove sastojine. Uzgoj je uspio djelomično samo u prvom slučaju, naime u jelovim šumama, gdje već danas ima vrlo lijepih kultura (NO podnožje Dergomlja i N strana Javorove kose), dok je uzgoj u bukovim šumama potpuno neuspio (Primorje). Tome je nesumnjivo uzrok prejaka zasjena bukovog stabalja a donekle i nedostatak relativne uzdušne vlage. Svjedoči to i činjenica, da visina tih sadjenih smrek u bukovim šumama dosiže visinu jedva kojih 0.5—1 met., dok onih u jelovim šumama dosiže do 8—10 met., makar da su u isto vrijeme sadjene (1890.—1892.). U ovom kraju trpi smreka u prvom redu od snijega, naročito ondje, gdje nema potpuna obrasta (Javorova kosa), a u drugom redu od vjetra (izvale). Ova su oštećivanja tako velika, da je uopće napuštena misao vještačkog uzgajanja smreke u ovom vlastelinstvu.

J a v o r (*Acer pseudoplatanus*) dolazi stablimično u višim položajima u oba područja vlastelinstva. Obzirom na njegovu rasijanost kao i s razloga, što mu je stablo ponačešće šuplje i vitopero, ne luči se danas gledom na uporabu od bukve (gorivo i ugljen). Oštećenja uslijed atmosferilija su neznatna, a tako i od insekata. Nešto su češće infekcije (Rhytisma). Javor se rebraš pojavljuje danas dosta rijetko i to u nižim uvalama i udolicama. Negda je bio dosta čest, pa se dapače i iskoristavao u pravcu izradbe glazbila. Naročito se u tu svrhu izvozilo javorovo drvo iz Gorskeg Kotara u Češku i Francusku. No danas, nakon što su se ove zalihe iscrpile, ima ova grana šumske privrede samo istorijsku važnost.

Rasijano dolaze i to bez većeg značenja: J a s e n c r n i (*Fraxinus ornus*) na južnim sunčanim pristrancima (Brod na Kupi, Primorje), h r a s t k i t n j a k (*Quercus sessiliflora*) na istočnom nižem dijelu posjeda (Brod Moravice), b r i j e s t g o r s k i (*Ulmus montana*) na visovima, rijetko, rasijano, g r a b c r n i (*Ostrya carpinifolia*) u nižim krševitim mjestima (Brod na Kupi) i napokon t i s a (*Taxus baccata*) vrlo rijetko na pristrancima planina.

Općeniti pogled na sastojinske prilike ovoga posjeda pruža već sam fakat, da se tu radi o pretežno prebirnim šumama. Tu se ispoljuju sve njihove mane (mali visinski prirast, opasnost od požara, zasjenjivanje pomlatka, težak nadzor) i prednosti (povoljan upliv svjetla, zaštita tla, pomanjkanje opuzina i bujica itd.). Sklop, koji se traži od jednodobnih sastojina, ovdje uopće manjka. Obrast je općenito dobar, a raste od viših prema nižim položajima. Prosječno se kreće u granicama 1—0.8. Progale dolaze jedino prema granici šuma i u područjima čestih mrazeva.

U dolinama, gdje prevladava položito glineno tlo i zavjetrina, poprimaju sastojine više jednodobni oblik sa potpunim sklopom. No i s ovim se sastojinama gospodari prebirno vadeci samo kržljava, bolesna, nadrasla i potištена stabla.

(Svršit će se.)

Les forêts et les économies forestières privées. Une description détaillée des forêts et de l'économie de la grande propriété Thurn-Taxis en Yougoslavie.

Rédaction

JUGOSLOVENSKO TRŽIŠTE DRVETA

MARCHÉ AU BOIS IUGOSLAVE

ZAGREB, 1. SEPTEMBRA 1927. — ZAGREB, LE 1 SEPTEMBRE 1927

TEČAJEVI ZAGREBAČKE BURZE.

Hrastovi trupci:	Cijene u dinarima					
I vrste	po m ³	600	1200	P. St.	utovara	
II "		400	600	"		
III "		250	400	"		
za oplatu (furnire)		—	—	"		
Ispiljeni polovnjaci:	I. vrste (Wainscoat-Logs)		—	—	"	
Kladarke:	I. vrste (Boules)		1800	2800	"	
Neokrajčane piljenice:	I. vrste 2—5.90 m. dulj.		1500	2200	"	
Okrajčane piljenice:	blističe (Quartier)		—	—	"	
I. vrste 25—54 mm		—	—	"		
boćnice (Sur dosse)		—	—	"		
I. vrste 25—54 mm		—	—	"		
Listovi (Feuillets):	I.—1.90 m dulj.		—	—	"	
Popruge (frizi):	I. vrste 25—95 cm. duljine 4—7 cm. širine	1300	1600		"	
	I. vrste 25—95 cm duljine 8—12 cm. širine	1600	1900		"	
Četvrtcače (Chevrons):	od 50 cm duljine na više	—	—		"	
Grede (kvadrati):	od 25/25 cm	1000	1500		"	
Francuska dužica:	1000 kom. 36/I.		—	—	"	
Bačvarska roba:	4—6 probirak (Monte)		—	—	"	
	I. vrste od br. 1/2—2.1/2		60	90	"	
	I. vrste od br. 3 na više		60	65	"	
Bukovi trupci:	I. vrste		200	300	"	
Okrajčane piljenice:	I. vrste (parene)		1000	1300	"	
Neokrajčane "	I. " (neparene)		900	1200	"	
Okrajčane "	I. " (neparene)		900	1100	"	
Neokrajčane "	I. " (neparene)		800	1000	"	
Popruge (frizi):	I. " (parene)		700	900	"	
Javorovi trupci:	I. vrste		400	600	"	
Jasenovi "	I. "		400	1000	"	
Brestovi "	I. "		200	500	"	
Grabovi "	I. "		—	—	"	
Meko drvo:	Merkantilna tesana gradja:		260	300	"	
Piljeno koničasto drvo	I—III. probirak		425	475	"	
" paralelno "	I—III. probirak		475	600	"	
Cijene po komadu						
Hrastovi telegr. stupovi	7 m. dugi		—	—	"	
	8 "		—	—	"	
	10 "		—	—	"	
Hrastovi željez. pragovi	270 cm 15/26 cm		54	65	"	
	250 cm 15/25 cm		50	60	"	
	220 cm 14/20 cm		18	24	"	
	180 cm 13/18 cm		14	18	"	
Bukovi željez. pragovi	250 cm 15/25 cm		35	39	"	
Gorivo drvo:	Cijene po 10.000 kg.					
Bukove cjepanice:	I. vrste sa do 15% oblica		2300	2500		
" sjećenice			1400	1800		
Hrastove cjepanice:	sa do 15% oblica		1600	1900		
" sjećenice:			1200	1500		
Drveni ugali:	bukovi		7600	7600	rinfuza	
	hrastovi		6000	7000	"	

PRAKTIČNO ŠUMARSTVO

Struganje gubarovih legla ne koristi. Kod mnogih naših šumarija uobičajena je praksa, da se tamanjanje gubarovih legla provodjaju jednostavnim struganjem jajašaca sa stabala na zemlju, u nadi, da će jajašca, koja nakon struganja leže neko vrijeme na zemlji, zbog studeni, kiše i snijega (vlagi) propasti. Neke šumarije daju strugati ta legla već u jesen, da jajašca budu na zemlji izložena nepovoljnim atmosferskim utjecajima kroz cijelu zimu. A bilo je slučajeva, da su neki uredi dali obavljati takovo struganje u samo pretproljeće, tek nekoliko sedmica prije leženja gusjenica iz jajašaca svakako u pretpostavci, da je dovoljno, da jajašca propadnu, ako budu i kratko vrijeme ostavljena nezaštićena na zemlji.

Da se ustanovi, da li je opravdana takova pretpostavka o propadanju ostruganih gubarovih jajašaca na zemlji, odnosno, kako dugo moraju ta jajašca ležati na zemlji, da budu uništena, učinjeni su o tom u Zavodu za šumske pokuse u Zagrebu pokusi, u vezi sa proučavanjem zaštite naših hrastovih šuma od sušenja.

U fakultetskom šumskom vrtu u Zagrebu stavljeni su na zemlju među hrastovo lišće gubarova jajašca, koja su strugana u razno doba zime, i tako su ostavljeni u vrtu do proljeća.

Jaja su stavljeni na zemlju: a) 10. oktobra, b) 27. januara, c) 20. februara, d) 15. marta.

U proljeću je ustanovljeno, da su se gusjenice izlegle na sva četiri pokusna mjesto, dakle i iz onih jaja, koja su bila strugana u jesen, i koja su preležala na zemlji cijelu zimu 1926./27.

Čim su se počele leći prve gusjenice, legla su preneseša u zatvorene zavodske prostorije, da se tim sprijeći raznašanje mlađih gusjenica na okolišne hrastove šume. Tamo je nastavljeno motrenje, da li će se sva jaja izleći. Međutim, kada se vidjelo, da se izlegla velika množina gusjenica, uništena su sva legla prije nego su se sva jaja izlegla, jer se gusjenice nisu više dale držati na okupu.

Ovi pokusi nesumnjivo dokazuju, da jednostavno struganje gubarovih legla sa stabala ne koristi, barem ne koristi posve, jer se iz njih izlegu mnoge gusjenice, makar smo struganje proveli već u jesen. Ne koristi tako struganje barem u ovakovim zimama, kakva je bila godine 1926./27. A takove su zime kod nas česte i rijetko su kada studenije.

Navadljamo ovdje neke podatke iz opažanja na meteorološkoj stanici u samom fakultetskom vrtu o vremenskim prilikama u zimi god. 1926./27.

	nov.	dec.	jan.	febr.	mart
Srednja temp. u °C	11.6	0.1	1.8	1.3	7.8
Najviša temp. u °C	22.9	9.5	14.5	15.7	18.6
Najniža temp. u °C	-0.7	-12.0	-8.3	-10.0	-1.5
Broj dana sa kišom	12	7	12	3	9
Broj dana sa snijégom	—	8	6	2	—
Množina oborina u mm	89.7	61.8	55.5	16.6	69.9

Velvo je vjerojatno, da i u jačim zimama ne će jajašca mnogo više stradati; ona su vrlo otporna protiv atmosferskih utjecaja, osobito protiv velike zime i vlage, jerbo i ostrugana sa debla ostaju dovoljno zaštićena sa dlačicama. Poznato je, da su legla (ootekle) često po mjesec dana i dulje pod vodom, pa se iz njih izvale gusjenice.

U šumama, u koje zimi zalaze svinje ili stoka, jamačno će jedan dio jajašaca biti zgažen i zarovan u zemlju ili inače uništen, no svakako valja i tamo računati sa činjenicom, da će se znatan dio ostruganih jaja izleći.

Prema izloženom, moraju se legla radi sigurnog uništenja ili premazati drvnim katranom ili ih valja strugati u posude, a onda ih u vatri uništiti.

(Iz Zavoda za šumske pokuse na univerzitetu u Zagrebu).

Prof. dr. Andrija Petračić

Dopunska prenosna taksa i krajische imovne općine Porezni ured u O. propisao je jednoj imovnoj općini, da na osnovu prijavljene prometne vrijednosti njezinih nekretnina od 180.867.260 Din plati dopunsku prenosnu taksu od 723.469 Din za takseni period god. 1924./1925. u smislu Tarifnog broja 12. postojećeg Zakona o taksama. Imovna općina nije mogla ovomu zahtjevu udovoljiti, dokazujući, da ona nije obvezana plaćati traženu taksu na osnovu propisa u toč. 3. IV-tog odelenja, 12 Napomene uz Tar. br. 12. istoga zakona. Porezni je ured zatražio od imovne općine dokaz, da ona ima uslove za oslobođenje od dopunske prenosne takse prema citiranom propisu.*)

Kako je došlo do dopunske prenosne takse? Za pokriće svojih potreba Država je propisala i taksu za promet imanja. Ali, ima imanja, koja su izvan prometa n. pr. razne crkvene i svjetovne korporacije i zavodi, krajische imovne općine, zemljišne zajednice, kojima je svrha trajna a sastoje u očuvanju imovine i uživanja prihoda imovine. Za promet takvih imanja nema Država dakle prihoda, jer se takva imanja ne promiču niti prenose već se radi o trajnom držanju imanja.

Da se Država donekle regresira za taj gubitak, propisano je plaćanje dopunske takse ili pristojbenog jednačka, ekvivalenta.

Po toč. 3. IV. dijela 12-te Napomene Tarif. br. 12. oslobadaju se dopunske prenosne takse zona nepokretna dobra, koja su istina nedjeljivo vlastništvo koje opća zajednice, ali je upotreba ili uživanje ovih u nedjeljivoj vezi sa kućama i zemljišnim posjedom pojedinaca, tako, da se nedjeljive nekratnine imaju smatrati isključivo samo sastavnim dijelom pojedinih posjeda. (Strana 147. spomenutoga Zakona o taksama).

Smatramo, da je ova Napomena već dovoljno jasna da opravlja stanovište imovne općine. U koliko ona možda ipak kojoj finansijskoj vlasti nije još posve jasna, treba ju kojim meritornim rješenjem nadopuniti prema slijedećem.

Krajische imovne općine u Hrvatskoj i Slavoniji kreirane su Zakonima od 8. VI. 1871. i od 15. VI. 1873. Iz duha tih propisa kao i iz pojedinih njihovih propisa izlazi, da su one pravno-agrarně tvorevine najnovijega doba i svoje vrsti zajednice ujedinjenih mjesnih realnih općina na odredjenom graničnom teritoriju, koji je spadao pod jedan bivši pukovnijski kotar. Svaka opet realna općina sastoje iz udruge privilegovanih krajischenih seljačkih posjeda. U davnini su te sadanje realne šumske općine bile nezavisne jedna od druge a danas se poklapaju sa teritorijem istoimenе upravne političke općine.

Ovo jedinstvo vsega broja realnih općina čini jednu samostalnu veliku imovnu općinu.

Ta velika realna općina posjeduje ogromno zemljište, obraslo šumama, koje služe trajnim svrhama općine kao cjeline i mnogobrojnim individualnim trajnim svrhama članova općine Svrha cjeline odnosi se na uzdržavanje, očuvanje, uređivanje,

* Zakon o taksama II. izdanie Beograd 1926. Zbirka zakona čvorak 55. od Gojka Niketića str. 147.

podizanje vrijednosti i što razumnijega iskorišćavanja i eventualnoga proširenja i uvećavanja zajedničke imovine.

Individualne svrhe onose se na trajno snabdijevanje članova pojedinaca s izvjesnim količinama gradjevnoga, ogrijevnoga drveta, paše, žirovine kao i uživanje suvišaka iz zajedničke imovine, direktno i indirektno, podizanjem škola, gradjenjem cesta, uređivanjem zaplava, potoka kao i drugih radnja, korisnih čitavoj imovnoj općini.

Imetak zajednice ima služiti trajnim svrhama. Bitnost, supstančija, kapital, ima ostati netaknut, odnosno ne smije se umanjuvati, a uživati trošiti smiju se samo prihodi, kamati zemljišnih i novčanih glavnica.

Krajiške imovne općine spadaju među one porezne objekte koji su naznačeni pod napred citiranom točkom 3. u IV. odelenju, 12-te Napomene uz T. broj 12. Zakona o taksama, jer su imovne općine zajednice takvih suvlasnika ili suposjednika, koji moraju imati vlastitu kuću i ovlašteni zemljišni posjed bilo kao pravoužitničke zadruge ili obitelji ili pojedinci samovlastnici ili suvlastnici, od kojih svaki za svoju kuću i za svoj posjed plaća državi poseban porez na svoje zgrade i ovlašteni pravoužitnički zemljišni posjed. Osim individualne imaju oni i komunalnu šumsku imovinu, koja se zove Imovna općina. To njihovo zajedničko šumsko vlastništvo jest nedjeljivo i stoji u nedjeljivoj ekonomskoj vezi sa kućama i zemljišnim posjedom pojedinaca članova pravoužitnika, koji imaju pravo samo na uživanje redovitih godišnjih šumskih prihoda, dok samu supstanciju ili bitnost zajedničke imovine ne smiju trošiti. Sav prihod tih zajednica namijenjen je upotrebi i uživanju članova i da članovi zajednica ne budu previše opterećeni taksama na redovite šumske godišnje užitke, izdvaja svaka šumska imovna općina dio svojih redovitih ili vanrednih prihoda i unovčuje ih javnom dražbom, da pokrije potrebe kućanstva i gospodarstva, personala zatim javne dažbine, drž. porez, opć. namet i ostale pristoje. Prema tomu ova kove prodaje nemaju spekulativni karakter, kakav imaju primjerice šume raznih privatnih fizičkih i jurističkih osoba.

Ne bi se dakle imalo ići za tim, da Imovne općine plaćaju državi dvostrukе takse i to jednu s naslova spekulativnoga, kako to, izgleda, potražuje jedan porezni ured a drugu, koju već njezini članovi pravoužitnici plaćaju kao vlastnici zgrada i zemljišnoga posjeda.

Dodajemo i to, da je značajno, što Zakon o taksama izrično spominje i imovne općine kraj Države i samoupravnih tijela, gdje je zakonodavac našao, da je to potrebno n. pr. u T. br. 25., dok se u T. br. 12. o kojem je riječ, nigdje ne spominju imovne općine.

Proti odmjere ovoga razreza podnaša se žalba Ministarstvu Finansijsa Generalnoj Direkciji Posrednih Poreza u Beograd a protiv rješenja iste Državnog Savjetu.

Andre Perušić

LITERATURA*

Наука о познавању земљишта (педологија). Под овим насловом изашло је дело у издању Министарства Популарног предела и Веда (одделење за ратарство) од Александра Стебута, професора Београдског Универзитета. Књига је велика 35 штампаних табака на 560 strana са 43 слике, многобројним табелама у тексту и 2 мапе у прилогу. Поред тога детаљан садржај, па још и реткиistar по алфабету, што је олакшава употребу књиге. Цело је дело брижљиво и стручно обрађено на основи личног пишчевог проучавања а особито се истиче II. део: »Културна вредност зем-

* Primjećujemo da u ovoj rubrici donosimo u pravilu samo prikaze onih publikacija, što ih naše Udruženje dobiva u zamjenu za Šumarski List te onih što ih prima na recenziju uredništvo ili urednik lično.

Уредништво

љишних типова». У свом одељку, на стр. 421. писац вели ово: »Укрштавање интереса шумарства и ратарства« у понели културне територије истиче једно од основник питања економске политике, које засеца у најбитније интересе сваке земље, јер додирује основ народног благостања, тиче се земљишта од чијег правилног и рационалног искоришћавања то благостање зависи». Ова је књига особито важна, колико за стручне економе, толико још више и за шумаре на којима стоји објављан затак пошумљавања у Јужној Србији. — Цена је књига 70 динара. Може се добити у Министарству Пољопривреде и Вода у Одељењу за Ратарство.

Јов. М. Јекић

»Le Pin« Numéro spécial du Sud-Ouest Économique Bordeaux 1927. Ова едација заслуžuje zasebnu pažnju iz više razloga. То је књига од 160 stranica kvart formata, а изашла је као specijalni broj privredne revije francuskoga jugo-zapada, zvane Sud-Ouest Économique. Revija Sud-Ouest Économique promiče privredne interese dvadeset i jednog departmana jugozapadne česti Francuske. У сферу нjenih интереса улази jednakо poljoprivreda i šumarstvo kao trgovina i industrija.

Ova publikacija zapravo je monografija posvećena primorskom boru (Pin maritime) i njegovoj domeni i glasovitom Landu. Tko nije na svoje rođene oči видio Land, njegove šume, način искоšavanja i kultiviranja, i svu važnost bora za privredni живот тога краја, тaj si ne može da stvori ni najблиједу sliku о томе зашто се бору — i to punim правом — дaje име »L'arbre d'or« (zlatno drvo). Може се mirne duše рећи да nema na čitavom svijetu šumarsko-kulturnog rada, koji je tako preobrazio један кraj a naročito njegovu привреду i благостање, као заšumljavanje Landa borom. I nije чудо да u francuski Land hitaju представници шумarske привреде i nastave, trgovine, индустрије i технике cijelogola kulturnoga svijeta.

Pitanje kulture i искошavanja бора — napose ornoga бора — за нас је od velike važnosti па ћemo се с обзиrom на ту važnost u своје vrijeme zadržati opširnije na pitanju искошavanja borovine u Francuskoj. Zasad ћemo povodom publikacije »Le Pin« dodirnuti само најvažnije opće poglеде.

Zašumljavanje i privodjenje kulturi поstrane ravni Landa interesovala је francusku привреду već pod kraj 18. stoljeća. Činjeni су predlozi, izradjivani su пројекти kako да се velika prostranstva Sud-Oesta отму propasti. Teškoće u tome radu биле су ogromne, jer se nekoliko tešких зала ујединило у једну golemu prepreku. Пrijе svega ogromno pješčano more živoga pijeska, које се налазило у stalnom kretanju. Žestoki vjetrovi, који дувaju са atlantskog okeana, заносили су kremenu pržinu sve dublje na kopno proširujući sve više areal pješčane пустинje. Snaga тога vjetra je vanredno velika. (На своје smo oči видjeli crkava које је до vrh tornja zasuo pijesak). Druga nevolja била је nestašica пада у terenu i nepropusnost izvjesnih slojeva (mještanae, alias, Ortstein). Uslijed тога zadržавала се на izvjesnim površinama оборинска вода стварајуći prostrane močvare, legla болести.

Istrajnim i golemlim radom te su prepreke savladane. Имена Charlevaux de Viller, Bremontier i Chambrelen живјети ће вјечно u kulturnoj istoriji svijeta. Prostrana šuma današnjega Landa bit ће им »monumentum aere perennius«.

Danas u jugozapadnoj Francuskoj има не мало један milijun hektara šume заšumljene primorskim бором. Dine (sipine) на обали atlantskog okeana smirene су. Непосредно иза njih створена је zona заштитних шума, која ломи snagu vjetra i заštićuje od pješčanog nanosa čitavu pozadinu. Suvršna вода је odstranjena. На negdanjoj puštoši zacario se »l'arbre d'or«, никла су села, izgradjeni su путеви, жешниче, на морској обали дижу се lječilišta i kupališta. U шуми самој zarađuju smolari (gemmeur, gommier, résinier) sa svojim porodicama i do 30.000 franaka godišnje. Smola se prerađuje na velikom броју distilerija a drvo na velikom броју pokretnih пila (tanji materijal odlazi као rudničко drво u Englesku i fabrike papira). Smola daje sirovину за brojne grane домаће индустрије i izvozi се. Iskošćavaju се спoredни производи i

panjevi, granjevina, iglice, korov, kora, piljevina, otpaci itd. Traži se »carburant national« kao naknada benzину, producira se papir (čitavo je djelo štampano na papiru, dobivenom iz primorskog bora), ukratko šumarska privreda sve se više intenzivije a blagostanje Sud-Oesta rapidno se diže zaslugom današnje borove šume i njenih kultivatora. Primorski bor Francuske zasluzio je punim pravom ime »L'arbre d'or«.

Dakle nije nikakovo čudo da se boru kao vrelu blagostanja velike jedne pokrajine posvećuje zasebna publikacija. Za nas je čudo zagledati tko pokreće takvu publikaciju i tko saradjuje oko nje. U centru rada stoe šumari. Na čelu odlični i neumorni radnik na polju unapredjivanja francuske šumarske privrede gospodin Pierre Buffault, Conservateur des Eaux et Forêts à Bordeaux. Njegovom licnom aktivitetu treba zablagodariti i ovu publikaciju. Njegovu ambiciju i polet lako je razumjeti, ako Vam kažemo da je sav njegov rad od najranijih dana koncentrisan oko Sud-Oesta. Tko može od naših direktora šuma tražiti takav rad, kad su oni igračke partija i tek što su ugrijali svoje mjesto bivaju kretani ili penzionisani. Pored g. Buffault-a živo saradjuje i g. Dupont, professeur à la Faculté des sciences, directeur technique de l'Institut du Pin à Bordeaux i velik broj saradnika nešumara.

Sama sadržina knjige rasporedjena je ovako: »L'arbre d'or« (zlatno drvo) uvod. — »Les forêts productrices de gemmes« (Šume, u kojima se proizvodi smola). Autori: Buffault, Pinto, Peyerimhoff, Fergusson. »Le Pin Maritime« (Botanički i biološki prikaz). Buffault. »La forêt du Sud-Ouest« (Šuma Jugo-Zapada, njena istorija i način gajdovanja). Autori: Jiel, Buffault, Dumartin. »Quelques conceptions du XIX siècle« (Neke zamisli iz 19. stoljeća). »La gemme et les produits résineux« (Proizvodnja, trgovina i industrija smole). Autori: Lacoste, Ropars, Barraud, Célestin. »Le bois de Pin« (Borovina, njena svojstva i iskorijevanje). Autor: Lacoste. »L'incendie en forêt« (Šumski požar). Autori: de Gazbajac, Lataste, Le Deez. »Les sous-produits de la forêt« (Sporedni proizvodi). Autori: Ducarre, Dupont, Lapasse, Jagerschmidt. »Le papier« (Papir i njegova fabrikacija). Autori: Surand, Martin, Berthelot. »Tourisme« (Turizam). Autor: Rochelle.

Nije nam moguće da na ovako malenom prostoru iznesemo svu vrijednost ove publikacije. Sa udivljenjem treba podvući činjenicu zajedničkog, intenzivnog i skladnog rada izmedju šumarstva na jednoj a trgovine i industrije na drugoj strani u cilju promicanja cjelokupne privrede. Očito je da to treba u prvom redu zablagodariti dubokoj ljubavi za otadžbinu, kojom su jednako proniknute sve grane francuskih privrednika. U drugom je redu svijest francuskog nacionalnog industrijalca da šuma treba da bude trajnim vrelom sirovine i onda, kad više ne bude on kao lice vlasnik nekog preduzeća. A samo na toj je bazi moguća racionalna šumarska privreda i trgovina i industrija koja vodi računa i o sadašnjici i o budućnosti.

Ugrenović

Studier över barrträdsplantans utveckling i rahumus. Meddelanden från Statens Skogsförsöksanstalt. Stockholm 1927. (Studije o razvoju ernogoričnih biljki u sirovom humusu). Ova edicija švedskoga instituta za šumarske pokuse donosi dvije odlične radnje:

I. Henrik Hesselman: »Betydelsen av kvävemobiliseringen i rahumustäcket för tall- och granplantans första utveckling«. (Značenje mobilizacije dušika u pokrovu sirovog humusa za prvo razvijanje borovih i smrekovih biljaka). Pag. 1—432 sa 33 slike i 2 tabele.

Studija je rezultat naveliko organizovanih i provedenih eksperimentalnih istraživanja autorovih. Ona potvrđuje dosadanja iskustva autorova da stvaranje nitrata u humusnom pokrovu unapređuje snažni i zdravi razvoj biljaka. Studija je od velike praktične važnosti jer objašnjava pojam sazrijevanja humusnog pokrova s obzirom na način sječe.

II. Elias Melin: »Mykorrhizans utbilding hos tollplantan i oleka rå humusformer. Pag. 433—494. sa 26 slike. (Razvoj mikorize kod borovih biljaka u raznim oblicima sirovog humusa).

Autor na osnovu svojih istraživanja osvjetljuje pitanje razvoja mikoriza i pseudomikoriza kod jednogodišnjih borovih biljaka u raznim oblicima sirova humusa.

F. Aminoši. Internationell skoglig statistik. Stockholm 1927. Autor razradjuje metodiku šumarske statistike, o kojoj je bilo govora na Internacionalm Šumarskom Kongresu, održanom godine 1926. u Rimu. promatrajući je sa zasebnog švedskog gledišta. Napose raspravlja autor: mjere sa organizaciju internacionale šumarske statistike, uslovi i mogućnost njenog razradjivanja, površine, producija i potrošnja dr-

Glasnik za šumske pokuse, Zagreb 1927. Izašao je drugi svezak ovoga glasnika kao edicija »Zavoda za šumske pokuse« na univerzitetu zagrebačkom. Sadržaj mu je ovaj: Dr. A. Langhoffer: »Gubar i sušenje naših hrastovih šuma«. Dr. F. Opermann: »Nekolike bilješke o gubaru«. Dr. A. Levakov: »Ein neuer Begriff des Standortsweisers«. Dr. A. Langhoffer: »Štetočinje hrasta osim gubara«. Dr. A. Langhoffer: »Prilog poznavanju kukaca štetočinja Hrv. Primorja«. Dr. A. Seiwert: »Prilozi za poznavanje tla za hrastovih šuma u Podravini«. Dr. A. Seiwert: »O metodama pripreme tla za mehaničku analizu«. Dr. A. Seiwert: »Poredbena istraživanja uz pitanje pripreme izvadaka tla sa solnom kiselinom i kalijskom lužinom za kemijsku analizu«. Kao separata primili smo:

Dr. A. Langhoffer: »Gubar i sušenje naših hrastovih šuma«. 1. dodatak. Zagreb 1927.

Dr. A. Langhoffer: »Štetočinje hrasta osim gubara«. Zagreb 1927.

Dr. A. Langhoffer: »Prilog poznavanju kukaca štetočinja Hrv. Primorja«. Zagreb 1927.

DRUŠTVENE VIJESTI

Obči zbor Podružnice J. S. U. v Ljubljani bo 3. septembra 1927 ob 15 uri v Ljubljani. Dne 4. septembra je nameravan izlet v dolino »Vrata« do Aljaževega doma pod Triglavom.

Ispравка. U listu Drvotržac od 20. lipnja o. g. br. 18. (705) izašao je na prvoj strani članak »Kuda brodimo?« sa potpisom »Divjak«, gdje se kaže: »Tako se on (prof. Dr. Ugrenović) obmanjuje jednim člankom u našoj javnosti, koji je izašao protiv te redukecije, a kad bi znao, da je baš pisac toga članka bio član te komisije, koja je redukeciju vršila i da kao takav nije ulagao protest, niti istupio iz te komisije, onda bi se tekar pitao, naopako kuda brodimo?

Pošto smisao ovih redova sasvim netačno — da ne ulazim u moralnu stranu istih — prikazuje pitanje redukecije i moj odnos prema istome, molim da uvrstite u jednom narednom broju ovu moju ispravku:

1. Nije istina, da kao član te komisije »nisam ulagao protest«, već je istina, da sam uložio protest protiv takove redukecije odmah, kad sam za nju saznao, i to u komisiji samoj pred tadašnjim Ministrom Šuma i Rudnika i pred znatnim brojem lično mi poznatih narodnih poslanika, članova Finansijskog Odbora, tadašnjih članova Kraljeve Vlade, sa argumentima, koje sam na kraju tek izneo pred javnost u »Politici«. — Za dokaz svjedoci.

2. »Komisija za redukeciju« bila je postavljena pred gotov čin, te je imala samo striktno da izvrši redukeciju po budžetu 1927./28., kao što je istu naredio Finansijski Odbor Narodne Skupštine. Stvar je bila tada već izgubljena.

3. Kao član komisije iz iste nisam istupio iz slijedećih razloga:

a) jer sam bio naimenovan članom komisije za redukciju kao referent za Sloveniju. Da nisam ostao u komisiji učinio bi predlog za redukciju u Sloveniji činovnik, kome su prilike tamo nepoznate;

b) jer sam bio svjestan toga, da će moći kao član te komisije prije spasiti što se da, nego van te komisije nedovoljno obavješten.

U nadi, da ćete u hatar istine ovu ispravku objaviti

Ostajem

Sa poštovanjem

Ing. Vojko Koprivnik

Šumarski List izlaziti će do pod kraja ova godine u nešto smanjenom obimu. Ova je dispozicija učinjena na osnovu zaključka Upravnoga Odbora Udruženja, donešenoga na posljednjoj sjednici u Beogradu. Razlozi, koji su rukovodili Upravni Odbor, čisto su ekonomskog prirode. Današnji prinos članova tako je malen da ne bi bilo moguće — unutar odobrenoga budžeta — finansirati izdavanje (štampanje, povez, papir) Šumarskoga Lista u dosadanjem obimu bez izvjesnih prekoračenja.

Preka je potreba da se na narednom zboru uzme temeljito u pretres ne samo finansiranje Šumarskoga Lista već i finansijska strana Udruženja uopće, kako ne bi trpio ni ugled Šumarskoga Lista ni interes Udruženja.

Uredništvo

Stručni ispiti šumarskih činovnika I. kategorije. Na osnovu čl. 3. Pravilnika o polaganju državnog stručnog ispita za šumarsku tehničku i administrativnu službu šumarskih činovnika I. kategorije, svaki je činovnik ove kategorije dužan podvrći se polaganju državnog stručnog ispita.

Ovome ispitu mogu se podvrći samo oni šumarski činovnici I. kategorije, koji su šumarske nauke diplomirali na kom našem ili stranom šumarskom fakultetu i koji su po svršetku fakulteta proveli u državnoj ili privatnoj šumarskoj službi najmanje dve godine (čl. 13. Pravilnika).

Rok za polaganje ovoga ispita ne može biti duži od tri godine (čl. 54. zak. o činov. gradjanskog reda) od dana stupanja u službu, jer ko ovaj ispit u ovom roku ne položi, a najdalje ni u roku od četiri godine, ne može i dalje ostati kao činovnik I. kategorije, već ako želi da i dalje ostane kao državni činovnik, mora biti preveden medju nestručne šumarske činovnike 2. katgorije (čl. 15. i 40. Pravilnika).

Prijave za polaganje ovoga ispita se podnose preko svoje prepostavljene vlasti Generalnoj Direkciji Šuma u Beogradu najdalje do 15. decembra a ispiti se održavaju u mesecu maju naredne godine (čl. 19. Pravilnika).

Molba za polaganje ispita mora biti taksirana sa 20 Din a svi potrebni prilozi (vidi čl. 20. Prav.) sa po dva dinara u taks. markama.

Na osnovu čl. 309. Fin. Zakona za 1927./28. godinu, propisan je i pravilnik o nagradama članova ispitnih komisija, koju plaćaju prijatljeni kandidati, pa prema tome svaki kandidat, koji bude ispitu pripušten, dužan je pre početka ispita predsedniku komisije položiti (580) pet stotina osamdeset dinara (čl. 1. i 2. Pravilnika o nagradama).

Naredni ispiti na osnovu rešenja Gospodina Ministra Šuma i Rudnika Br 25.395/27. održaće se u maju mesecu 1928. god. Dan samoga ispita odrediće se naknadno o čemu će svaki kandidat biti posebno pismeno obavešten.

Za sva ostala obaveštenja, kandidati će se obraćati na g. Miloša Jovanovića v-inspektora Generalne Direkcije Šuma u Beogradu, Miloša Velikog ul. br. 6.

ISKAZ UPLATE ČLANARINE U MJESECU JULU 1927. GODINE.

Redoviti članovi:

Ing. Žarko Miletić, Zagreb Din 50.— za godinu 1927., Vaso Vasić, Srednje Din 54.— za god. 1927. Ing. Josip Samide, Kočevje Din 57.— za god. 1927. Ing. Milan Rošandić, Vinkovci Din 50.— z agod. 1927. Dr. Edo Danda, Zagreb Din 50.— za god. 1927. Petar Prpić, Senj Din 50.— za god. 1927. Ing. Josip Borošić, Beograd Din 50.— za god. 1927. Mihailo Braljinac, Kruševac Din 50.— za god. 1927. Ing. Ivan Smilaj, Pleternica Din 50.— za god. 1927. Luka Šnajder, Mitrovica Din 50.— za god. 1927. Ing. V. Rodošević, Otočac Din 100.— za god. 1928. i 1929. Živ. M. Jevtić, Kruševac Din 100.— za god. 1926. i 1927. Viktor Dunst, M. Manastir Din 50.— za god. 1927. Leopold Schreiber, Bihać Din 50.— za god. 1927. In g.Ferdo Brajdić, Njemci Din 50.— za god. 1927. Ing. Franjo Stepančić Din 7.—, Mihajlo Petrović, Valjevo Din 2.—, Teodor Spanović, Apatin Din 100.—, Din 30.— za 1927., Din 50.— za 1928. i Din 20.— za 1929. Josip Vehovec, Kokra Din 50.— za god. 1927. Hugo Kellner, Podr. Moslavina Din 2.—, Jure Dražić, Zagreb Din 50.— za god. 1927. Sava Milutinović, Sr. Mitrovica Din 100.— za god. 1926. i 1927. Mladen Radenčević, Sarajevo Din 50.— za god. 1927. Ing. Franjo Oblak, Plaški Din 50.— za god. 1926. Slavoljub Ilić, Beograd Din 50.— za god. 1927. Slavko Jovanović, Bilje Din 50.— za god. 1927. Jovo Metlaš, Novi Sad Din 50.— za god. 1927. Kajo Grubić, Split Din 50.— za god. 1927. Josip Gruinwald ml., Našice Din 50.— za god. 1927. Miloš Ćirković, Kruševac Din 50.— za god. 1927. Slavko Filipović, Ilok Din 50.— za god. 1927. Franc Melliva, Uneč-Rakek Din 57.— za god. 1927. Krešimir Mifka, Podgorac Din 50.— za god. 1927. Jaroslav Skoupil, Podstenice Din 50.— za god. 1927.

Pomagači:

Slade Vicko, Trogir Din 50.— za god. 1927. Veljko Vuković, Sarajevo Din 5.—.

Preplatnici:

Destilacija drva, Teselić Din 50.— za god. 1927. Una d. d., Zagreb Din 300.— za god. 1925., 1926. i 1927. Prvo jug. šum. d. d., Zagreb Din 50.— za god. 1927. Pogl. Din 100.— za god. 1927. Bos. d. d., Banjaluka Din 100.— za god. 1927. Pogl. grada Požege Din 200.— za god. 1926. i 1927. Binder i Polgar, Zemun Din 80.— za god. 1927. Parna pila »Croatia«, Sirač Din 300.— za god. 1925., 1926. i 1927. Gregerse-nova šum. ind. d. d., Zavidovići Din 300.— za god. 1925., 1926. i 1927. Pogl. sreza Prnjavor Din 200.— za god. 1926. i 1927. Poglavar sreza, Kladanj Din 200.— za god. 1926. i 1927. Poglavar sreza Gacko Din 200.— za god. 1926. i 1927. Dir. šuma i. o. Nova Gradiška Din 100.— za 1927. Poglavarstvo Varaždin Din 100.— za god. 1927. Šumska uprava Busovača Din 100.— za god. 1927. Direkcija šuma Vinkovci Din 1000.— za god. 1927. Šumska uprava Iličje Din 200.— za 1926. i 1927.

ISKAZ UZLATE UTEMELJAČA U MJESECU JULU.

Utemeljači:

Dr. Gjuro Nenadić, Zagreb Din 500.—.

ISKAZ UPLAĆENE ČLANARINE U MJESECU JUNU 1927.

Redoviti članovi:

Bulut Dane, Turbe Din 50.— za god. 1927. Milan Duduković, Dugoselo Din 50.— za god. 1927. Jaroslav Zboril, Kam. Gorica Din 50.— za god. 1927. Trifun Makić, Turba Din 50.— za god. 1928. Josip Peterin, Biograd n/m. Din 50.— za god. 1927. Ing. Ivan Simčić, Aleksinac Din 100.— za god. 1926. i 1927. Hans Oehm, Prizren Din 50.— za god. 1927. Juraj Iveljić, Ljubuški Din 50.— za god. 1927. Jovo Bamburač, B. Gradiška

Din 100.— za god. 1927. i 1928. Ivan Draženović, Oriovac Din 50.— za god. 1927. Miloš Ervačanin, Dubica Din 50.— za god. 1926. Alfred Rossi, Kotor Din 100.— za god. 1926. i 1927. Miodrag Lozjanin, Klenak Din 50.— za god. 1927. Ing. Josip Urošić, Kl. Ivanić Di n50.— za god. 1927. Zvonko Slović, N. Gradiška Din 50.— za god. 1927. Nikola Vilibić, N. Gradiška Din 50.— za god. 1927. Mihajlo Dereta, Bjelovar Din 50.— za god. 1927. Ivić Franjo, Varaždin Din 50.— za god. 1927. Vukota Spasojević, Beograd Din 50.— za god. 1927. Edmund Krivić, Murska Sobota Din 50.— za god. 1927. Stjepan Surić, Zagreb Din 50.— za god. 1927. Milan Drnić, Zagreb Din 50.— za god. 1927. Bilinski Stanko, Zagreb Din 50.— za god. 1927. Jerbić Ivan, Zagreb Din 50.— za god. 1927. Vlado Majstorović, Okučani Din 50.— za god. 1927. Branko Manojlović, Jaseenak Din 50.— za god. 1927. Dušan Zec, Petrinja Din 50.— za god. 1927. Nikola Ilić, Novi Marof Din 100.— za god. 1926. i 1927. Svetozar Drenovac, Drežnik Din 50.— za god. 1927. Dušan Ukropina, Drvar Din 50.— za god. 1927. Milenko Sunđevarić, Bitolić Din 50.— za god. 1927. Martin Becker, Apatin Din 50.— za god. 1927. Ing. Vojko Koprvnik, Beograd Din 50.— za god. 1927. Ing. F. Jurković, Djurdjevac Din 100.— za god. 1926. i 1927. M. Grozdanić, Karlovac Din 50.— za god. 1926. Franjo Vojvoda, Voćin Din 50.— za god. 1927. Stjepan Nikić, Sarajevo Din 50.— za god. 1927. Vinko Pleša, Kostajnica Din 50.— za god. 1927. Stjepan Šimić, Vinkovci Din 50.— za god. 1927. Bunić Petar, Livno Din 50.— za god. 1927. Hinko Runje, Lipovljani Din 50.— za god. 1927. Josip Jozović, N. Gradiška Din 50.— za god. 1927. Ing. Prokopijević Nenad, Zagreb Din 50.— za god. 1927. Nikolašević Julio, Našice Din 50.— za god. 1927. Mehmed Bolić, Pnijedor Din 50.— za god. 1926. Lončar Ilija, Sokolovac Din 50.— za god. 1927.

Pretplatnici:

Šum. preduzeće Dobrljin-Drvar, Dobrljin Din 100.—

RAZNE VIJESTI

Palača Direkcije Šuma u Zagrebu. Ovih se dana dovršava velika palača Zagrebačke Direkcije Šuma, koja je odredjena za činovničke stanove. Palača ima tri krila i četiri sprata. U njoj ima 28 stanova. Gradjena je po načrtima i pod rukovodstvom prof. univ. g. Ede Šena. Trošak gradnje iznosi oko sedam milijuna dinara.

Gospodu Generalnog Direktora ing. Miodragu Stamenkoviću u Beogradu i Direktoru ing. Velimira Kerešenjiju u Zagrebu ide zasluga, da su znali nadležnog ministra uvjeriti o potrebi ove zgrade odnosno da su znali tako brzo realizovati gradnju. Šumarstvo se može podižiti ovim objektom, a grad Zagreb kao i činovnici, koji će ući u te stanove, treba da su zadovoljni, što su tako idealno riješili jedno od najtežih pitanja sadašnjice — pitanje stana.

Zašumljavanje u Francuskoj.*) U Francuskoj je prije rata i za vrijeme rata toliko šume posjećeno da se na svim stranama počeo da javlja interes za pošumljavanje. Dobrim primjerom prednjači Ministarstvo Poljoprivrede. Razna udruženja propaguju mimoza zašumljavanja neplodnog zemljišta. Željeznička kompanija Pariz-Lijon-Mediteran (P. L. M.), koja je već mnogo uradila u cilju promicanja hortikulture, iskoristila je u

*) Ovu informaciju donosimo po želji g. André Boissiera konzula Francuske Republike u Zagrebu. Mi je spremno donosimo da pokažemo kako se problem zašumljavanja shvata u naprednom inostranstvu. Zašumljavanje se ne smatra nekom internom stvari Šumske Uprave već općim narodnim problemom u rješavanju kojega uzima živog učešća i privatna inicijativa. U nas je nažalost ta inicijativa znatno veća u — obešumljavanju.

Uredništvo

posljednje vrijeme izložbu u Montpeje-u i organizovala je u tom gradu seriju predavanja i praktičnih demonstracija o zašumljavanju. Izloženi su radovi oko zašumljavanja, što ih rukovodi Generalna Direkcija Voda i Šuma, lokalni komiteti i željezničke kompanije. Prikazane su upotrebljene metode i razne vrsti drvæća. Predavanja su završena posjetom one česti izložbe, koja se odnosi na zašumljavanje, i jednom ekskurzijom u oblast zašumljavanja grada Klapje-a (blizu Montpelje-a) i u kulture što ih je duž željezničke pruge izvršila zelježnička kompanija P. L. M.

U departmanu Ob (u Šampanji) zašumljena su zemljišta, koja su naročito prepuštena kulturi šume. Zašumljavanje je učinjeno sadnjom borovih sađnica. (Borovina nalazi dobru prodju kao stupovlje za rudnik). No bor se u tom kraju rasprostire i prirodnim načinom naročito na krčevinama. Krčevina od nekoliko ara, koja se mogla pred 30 godina nabaviti za pet franaka, malo je po malo obrasla drvetom i donijela svome posjedniku nekoliko stotina franaka.

Unapredjivanje šumarstva u Njemačkoj. Redakcija lista »Der deutsche Forstwirt« moli nas da uvrstimo ove rečke:

Istraživački radovi u oblasti šumarske privrede, koji su u posljednje vrijeme nastavljeni obnovljenom snagom, potaknuli su pomenuti list, da — od vremena na vrijeme — stavi na raspoloženje nadležnim krugovima svoje »Svjetske brojeve«. »Der deutsche Forstwirt« ima vanredno velik broj odličnih stručnjaka-saradnika, on je organ najvećih njemačkih šumarskih organizacija. Prema tome on je u položaju, da sabire stručno znanje i iskustva istraživačkoga rada te da ga publikuje na korist općeg kulturnog napretka. Prilikom »zelene sedmice« početkom 1927.— izdana publikacija te ruke donijela je pregled o šumarskim kretanjima nekih zemalja. Daljni su izvještaji u pripremi. Njihovim proširivanjem bit će obuhvaćeno: iskorišćavanje šuma, transportna sredstva, obradjivanje tla i strojarstvo — sve to u vezi sa šumarskom privredom. Izjave priznanja iz raznih država naglašuju potrebu ovakovog zajedničkog kulturnog rada. Na želušu se posebni brojevi besplatno. »Der deutsche Forstwirt«, Berlin S. W. Hedemanstrasse 12.

Исправи. У чланку г. М. Манојловића: »Теорија пребирања« поткрепле су ове грешке:

На стр. 332. 25-ти ред одозго место прећи своју главну суму **треба:** првећи своју главну суму.

На стр. 333. 37-ти ред место докле зависи **треба:** дакле зависи.

На стр. 333. 48-ти ред место опходних сеча **треба:** оплодних.

На стр. 334. 8-ти ред место поснедица **треба:** последица.

На стр. 334. 34-ти ред два узрока, а **треба:** два излаза.

На стр. 339. 12-ти ред одозго стоји: не зато да није, а **треба:** не само да није.

На стр. 345. 12-ти ред одозго стоји врло мало изједначују, а **треба:** врло лако изједначују.

На стр. 351. 11-ти ред одозго стоји Применама на веома, а **треба:** Примењена на веома.

На стр. 351. 14-ти ред одозго стоји: Претпоставља да у, а **треба:** Претпоставка да у

На стр. 352. 19-ти ред одозго стоји: Нека статистика осматрана, а **треба:** нека статистичка осматрана.

На стр. 353. 1. ред одозго стоји: има предати, а **треба:** има гредети.

На стр. 353. 29-ти ред одозго стоји поткорним, а **треба:** коренним.

На стр. 353. 3-ти ред одоздо стоји као и $\frac{1}{2}$ а **треба:** као и $\frac{1}{q}$.

На стр. 354. 5-ти ред одоздо стоји: једна од славних мана, а **треба:** једна од главних мана.

На стр. 356. 10-ти ред одозго стоји: у културној теорији, а **треба:** у културној историји.

У француском тексту: стоји: sur la traitement, а **треба** sur le traitement стоји: celui de Burel, basé sur la, а **треба:** celui de Burel, celui basé sur la . . .

Доношећи ове исправке, примијеђујемо да је коректура и ревизија овог члanka прешла шест руку гг. Томићића, Милетића и Угреновића. Ако упркос тога има грешки, то треба приписати слабој читкости рукописа писаних руком. Овом приликом молимо сараднике да нам шо могућности шаљу своје **радове писане машином,** како би се отклонило најважније врело грешака — нечиткост.

Уредништво.

LIČNE VIJESTI

ODLIKOVAN JE:

Brahouš Otokar, šumar u Nejdeku u Čehoslovačkoj, ordenom Sv. Save 5. reda za revnosnu saradnju na polju lovarstva.

POSTAVLJENI SU:

Ranitović Svetozar, inspektor u m. za načelnika I. kat. 4. grupe pri Gener. dir. šuma.
Ogriz Krispin, čuvar drž. šuma za podšumara III. kat. 3. grupe pri Šum. upravi na Bledu.

Rukavina Ivan, šum. ing. asistent za šum. ing. I. kat. 8. grupe pri Srez. poglavarstvu u Čazmi.

Majstorović Vladimir, šum. ing. pristav za šum. ing. I. kat. 8. grupe u N. Gradiški.
Krekić Mihajlo, šum. ing. asistent, за šum. ing. I. kat. 8. grupe pri Dir. šuma u Zagrebu.

Vuković Zorka, biv. činovnik rudarskog satništva za šum. kancelistu III. kat. 3. grupe pri Dir. šuma u Zagrebu.

Koštić Milan, šef financ. uprave u m. za blagajnika III. kat. 1. grupe pri Dir. šuma u Aleksincu.

Tropper Antun, šum. savjetnik u m. za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe i šefa šum. uprave Kalje.

Milojković Petar, inspektor Min. financ. u m. za ekonoma II. kat. 1. grupe, pri Gener. dir. šuma.

Radović Mihajlo, lugar za admin. činovnika III. kat. 4. grupe pri Šum. upravi Valjevo.
Ivanović Milivoj, biv. čin. Dir. drž. željezница, za registratora pri Gener. dir. šuma.
Spasić Živan, šum. diurnista, za admin. činovnika III. kat. 2. grupe pri Šum. upravi Brza Palanka.

Omanović Salih, šum. nadinž. u m. za šum. nadinž. I. kat. 7. grupe pri Srez. poglavaru u Nevesinju.

Cernov Nikola, biv. admin. čin. za podšumara II. kat. 4. grupe pri Šum. upravi Belo polje.

Hosu Jovan, šum. nadsav. u m. za inspektora I. kat. 4. grupe pri Gener. dir. šuma.
Todorović Branislav, javni pravozastupnik за шефа кабинета Министра Š. i R. I. kat. 6. grupe.

UNAPREDJENI SU:

Vujičić Jevo, за šum. akcessistu III. kat. 2. grupe u Glini.

Peterin Josip, за srez. šumara III. kat. 2. grupe u Biogradu n/m.

Hofman Josip, за okr. šumara II. kat. 2. grupe pri Dir. šuma u Aleksincu.

Tvrtković Stjepan, za podšumara III. kat. 2. grupe pri Srez. poglavar. u Konjicu.
Predanović Milan, za podšumara III. kat. 2. grupe pri srez. poglavaru Jajce.
Zegarac Pavle, za šum. nadsavjet. I. kat. 5. grupe i šefa šum. uprave u Klenku.

PREMJEŠTENI SU:

Mulabečirović Hasan, podšumar III. kat. 2. grupe iz Teslića Srez. poglavaru u Tešanju.
Ravnik Franjo, šum. ing. iz Prnjavora, I. kat. 8. grupe Srez. poglavaru u Duvnu.
Jeftić Živojin, podšumar III. kat. 2. grupe iz Brusa šum. upravi u G. Milanovac.
Atijas Jakob, šumar II. kat. 4. grupe iz Cazina srez. poglavaru u Travnik.
Pere Zvonimir, šum. ing. I. kat. 8. grupe iz Zagreba za šefa šum. uprave u Sokoloveu.
Drakulić Branko, šum. ing. I. kat. 8. grupe iz Velike Gorice za šefa Šum. uprave u Ivanovom selu.
Popović Nikola, šum. nading. I. kat. 7. grupe iz Doroslova u Deliblato.
Savić Jovan, šum. nading. I. kat. 7. grupe iz Bela crkve u Doroslovo.
Valentić Ernest, šum. nading. I. kat. 7. grupe iz Karlsdorfa u Belu crkvu.
Dr. Zubović Jovan, šum. nading. I. kat. 7. grupe iz Nemile u Mostar.
Ilić Nikola, šum. ing. I. kat. 8. grupe iz Novog Marofa, u Vojni Križ.
Drakulić Branko, šum. ing. I. kat. 8. grupe iz Ivanovog sela u Veliku Goricu.
Lončar Milutin, okr. šumar I. kat. 8. grupe iz Skoplja u Djevdjeliju
Jovanovac Antun, načelnik I. kat. 3. grupe iz Beograda za obl. šum. referenta u Karloveu.
Balićević Ante, šum. nadsavjetnik, I. kat. 5. grupe iz Karlovca u Novu Gradišku.
Kosić Aleksandar, ekonom, Gener. dir. šuma za podšumara III. kat. i grupe u Beogradu.
Joksimović Kosta, III. kat. 1. grupe iz Arandjelovca u Paraćin.
Šarčević Kosta, podšumar III. kat. 1. grupe iz G. Milanovca u Niš.
Petrović Mihajlo, podšumar III. kat. 3. grupe iz Valjeva u Rašku.
Bračanović Nikola, podšumar III. kat. 3. grupe iz Makarske na Hvar.
Barišić Josip, šumar III. kat. 3. grupe iz Knina u Makarsku.
Vučković Milan, šum. savjetnik I. kat. 6. grupe iz Rajića u Županju.
Šljerović Gligorije, podšumar III. kat. 1. grupe iz Brusa u Čačak.
Kosić Aćim, podšumar III. kat. 1. grupe iz Užica u Knjaževac.
Antić Živojin, šum. pripravnik, III. kat. 4. grupe iz Raške u Kruševac.
Marković Radovan, šum. ing. I. kat. 8. grupe iz Olova u Sarajevo.
Bambulović Petar, šum. savjetnik I. kat. 6. grupe iz Sarajeva u Trebinje.
Saidl Oskar, šum. savjetnik I. kat. 6. grupe iz Ogulina u Bjelovar.
Kreć Milivoj, šum. nadsavjetnik I. kat. 5. grupe iz Bjelovara u Osijek.
Sekulić Milorad, šum. nadsavjetnik, I. kat. 4. grupe od Gener. dir. šuma u Bjelovar.
Miletić Žarko, inspektor I. kat. 5. grupe iz Zagreba Gener. dir. šuma u Beogradu.
Čajkanović Žarko, šum. nadsavjetnik I. kat. 4. grupe od Gener. dir. šuma u Čakovac.
Lončar Ilija, šum. savjet. I. kat. 6. grupe iz Sokolovca za taksatora pri Dir. šuma u Zagrebu.
Nikolić Borislav, inspektor I. kat. 6. grupe iz Boljeveza za upravnika lugarske škole u Paraćin.
Kubović Dragutin, nadšumarnik II. kat. 1. grupe i šef šum. uprave iz Petrinje za Dir. šuma II. b. i. o. u Petrinji.
Čajkanović Žarko, inspektor I. kat. 4. grupe iz Čakovca Gener. dir. šuma u Beograd

UMIROVLJENI SU:

Abram Antun, srez. šumar III. kat. 1. grupe u Dubrovniku.
Popović Dušan, šum. nadsavjetnik I. kat. 3. grupe u Srem. Mitrovici.

D. Š. Broj 35.464/27.

OGLAS.

Riješenjem Ministarstva Šuma i Rudnika u Beogradu od 8. jula 1927. broj 25.286 prodavaće se kod Direkcije Šuma u Sarajevu putem pismene i usmene licitacije na dan 5. septembra 1927. u 11 sati 5000 prm. bukovog ogrevnog drveta cijepanica franco vagon željeznička stanica Koran područje šumske uprave »Prača« u Sjetlinama.

Isklična cijena po 1 prm. franco vagon utovarna stanica Koran iznosi po 1 prm. 87.50 dinara (osamdeset sedam Din $\frac{50}{100}$).

Svaki nudioc mora prije početka dražbe položiti vadij u iznosu od 43.750 dinara u gotovom ili u državnim bonovima i taksenu marku od 100 Dinara.

Strani podanici treba da polože dvostruki vadij.

Pismene ponude sa vadijem i taksenom markom treba poslati zapečaćene Direkciji Šuma u Sarajevu najkasnije do 10 sati dana 5. septembra o. g.

Kupac mora platiti 6% od cijelokupne kupovnine u fond za pošumljenje i sve troškove oko raspisa ove dražbe.

Dražba se neće održati, ako istoj ne pristupe najmanje tri ozbiljna nudioca.

Kasnije prispijeli ponude i očitovanja neće se uvažiti.

Uslovi prodaje stoje na raspolaganje i na uvid svakome kupcu kod Direkcije Šuma u Sarajevu u sobi broj 72, gdje se radi prodaje daju ujedno i usmena razjašnjenja.

Ministarstvo Šuma i Rudnika bira slobodno izmedju ponuda i može sve bez navadjanja razloga odbiti.

Do rješenja vezani su nudioci na svoje ponude.

U Sarajevu, 25. jula 1927.

Direkcija Šuma

D. Š. Broj 36.519/27.

OGLAS.

Riješenjem Ministarstva Šuma i Rudnika u Beogradu broj 27.050 od 15. jula 1927. prodavaće se kod Direkcije Šuma u Sarajevu 10. septembra o. g. u 11 sati prije podne 2000 m³ sušika izvala i oštećenih četinjastih stabala iz državne šume »Lisine« odjel 215 i c, a iz državne šume Hotočin odjel 7 također 2000 m³ čet. drveta na panju od najstarijih stabala koja nijesu sposobna za servitutne svrhe, uz kalkulisanu cijenu za prvu partiju po 36 dinara po m³ prosječno na panju.

Svaki nudioc mora prije početka dražbe položiti vadij u iznosu od 15.120 Dinara u gotovom ili u državnim bonovima i taksenu marku od 100 dinara.

Strani podanici treba da polože dvostruki vadij.

Pismene ponude sa vadijem i taksenom markom treba poslati zapečaćene Direkciji Šuma u Sarajevu najkasnije do 10 sati dana 10. septembra 1927.

Kupac mora platiti 6% od cijele kupovnine u fond za pošumljenje i sve troškove oko raspisa ove dražbe.

Dražba se neće održati, ako istoj ne pristupe najmanje tri ozbiljna nudioca.

Kasnije prispijeli ponude i očitovanja neće se uvažiti.

Ministarstvo Šuma i Rudnika bira slobodno izmedju ponuda i može sve bez navadjanja razloga odbiti.

Do rješenja vezani su nudioci na svoje ponude.

U Sarajevu, 27. jula 1927.

Direkcija Šuma

D. Š. br. 36.517/27.

OGLAS.

Riješenjem Min. Šuma i Rudnika u Beogradu br. 27.056 od 16. jula o. g. prodavaće se kod direkcije šuma u Sarajevu dana 12. septembra o. g. u 11 sati prije podne

5000 m³ četinjastih balvana putem pismene i usmene licitacije franko vagon utovarna stanica Kruščica u području šumske uprave Han Kumpanije.

Iskličena cijena iznaša po 1 m³ četinjastih valjaka franko vagon utovarna stanica Kruščica kod šumske uprave u Han Kumpaniji 175 Din (stosedamdeset i pet) po 1 m³.

Svaki nudioč mora pre početka dražbe položiti vadij u iznosu od 87.500 Din (osamdeset sedam hiljada pet stotina dinara) u gotovom ili u drž. bonovima i taksenu marku od 100 Din.

Strani podanici treba da polože dvostruki vadij.

Pismene ponude sa vadijem i taksenom markom treba poslati zapečaćeno direkciji šuma u Sarajevu najkasnije do 10 sati dana 12. septembra 1927.

Kupac mora platiti 6% od cijele kupovnine u fond za pošumljivanje od šumske takse na panju po tarifi »B« i sve troškove oko raspisa ove licitacije.

Licitacija se neće održati ako istoj ne pristupe najmanje tri ozbiljna nudioča.

Kasnije prispjele ponude i očitovanja ne će se uvažiti.

Uslovi prodaje stoje svakome kupcu na uvid za vrijeme uredovnih časova kod direkcije šuma u Sarajevu u sobi br. 72 gdje se daju ujedno i usmena razjašnjenja.

Min. Šuma i Rudnika bira slobodno između ponuda i može sve bez navodjanja razloga odbiti.

Do rješenja vezani su nudioči na svoje ponude.

U Sarajevu, 28. jula 1927.

Kr. direkcija šuma

Broj 942/1927.

18./VIII. 27.

OGLAS

Kod Šumske Uprave u Bos. Dubici prodavati će se u ponedeljak dne 12. septembra 1927. u 11 sati putem javne usmene i pismene dražbe oko 1000 kubika jelovine, 1000 kubika bukovine i 500 kubika lipovine na panju u šumi »Kozara planina« odjeli Moštanica 13, 14, 15, 23, 24 i 25 uz prosječnu iskličnu cijenu od 25 Dinara po kubiku jelovine, 15 Dinara po kubiku bukovine i 45 Dinara po kubiku lipovine.

Svo ovo drvo može se pregledati u svako doba u šumi, a posebni uvjeti mogu se doznati za vrijeme uredovnih sati u Šumskoj Upravi u Bos. Dubici.

Svaki nudioč mora položiti prije početka dražbe vadij u iznosu od 6.250 Dinara u gotovom ili u državnim bonovima i 100 Dinara taksenih maraka.

Strani pripadnici polažu dvostruki vadij.

Pismene ponude sa vadijem i taksenom markom od 100 Dinara treba poslati u omotu zapečaćeno Šumskoj Upravi u Bos. Dubici i moraju stići najdalje do 12. septembra 1927. u 11 sati. Da se spriječi otvaranje omota, treba da on nosi spolja natpis »Ponuda na jelovinu, bukovinu i lipovinu u šumi Kozari«.

Kupac mora platiti 6% cijele kupovnine u fond za pošumljivanje i sve troškove raspisa ove dražbe.

Usmena dražba neće se održati, ako ovoj ne pristupe najmanje tri ozbiljna kupca.

Ministarstvo Šuma i Rudnika bira slobodno među ponudama i može ih sve bez navodjenja razloga odbiti.

Do rješenja vezani su nudioči na svoje ponude.

Šumska Uprava, Bos. Dubica

Broj 9150—1927.

OGLAS DRAŽBE BUKOVIH TRUPACA.

Kod kr. Direkcije Šuma u Zagrebu prodavat će se dana 12. septembra 1927. u 11 sati javnom pismenom dražbom oko 1500 (hiljadu petstotina) kubičnih metara bukovih trupaca, koje će izraditi državna šumska režija u Majuru u sječnoj periodi 1927./28.

i izvesti na državno šumsko režijsko skladište u Majuru kod Kostajnice (željeznička stanica Majur).

Isklična je cijena po kubnom metru 181 Din a žaobina 15.000 Din za domaće, a 30.000 za strane državljanе.

Dražba će se izvršiti po propisima zakona o državnom računovodstvu član 86.—90.

Svi pobliži uvjeti dražbe i ugovora mogu se saznati u uredovno vrijeme kod kr. Direkcije Šuma u Zagrebu i kod Državne Šumske režije u Majuru.

U Zagrebu, dne 30. jula 1927.

Kr. Direkcija Šuma

Broj 10.042—1927.

OGLAS PRODAJE BUKOVIH, HRASTOVIH I INIH STABALA.

Kod kr. Direkcije Šuma u Zagrebu prodavati će se dana 29. septembra 1927. u 11 sati putem ofertalne (pismene dražbe) bukova, hrastova, brestova, jasenova, grbova, topoleva i johova stabla na panju u šumi Garjevica (Moslavačka Gora) u području kr. šumskih uprava u Vojnom Križu i Garešnici i to:

Oplodnom (progalmom i dovršnom) sječom, cca. 1.145.000 m³ bukovine i cca. 52.000 m³ hrastovine i to u kr. šumskoj upravi Vojni Križ:

U okružju: 7. čestici: 4, 5 i 6

> > 8. > 7, 8, 9, 10 i 11

> > 9. > 12, 13 i 14

> > 11. > 26 i 27

> > 12. > 28, 29, 30, 31, 32 i 33

> > 13. > 34, 35, 36, 37, 38, 41, 43 i 44

> > 14. > 45, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 53, 55, 57 i 58

U kr. šumskoj upravi Garešnica:

U okružju: 15. čestici: 18

> > 16. > 23, 24, 25, 26, 27 i 28

> > 17. > 29, 30, 31 i 32

> > 18. > 33, 34, 35, 36 i 37

> > 19. > 38, 39, 40 i 41

> > 20. > 42, 43, 44, 47, 52, 55, 57, 58 i 59

> > 21. > 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8

> > 22. > 9, 10, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 22, 23 i 24

sa ukupnom površinom od 6.126.57 katastralnih jutara.

Dražba će se izvršiti po propisima zakona o državnom računovodstvu, a naročito se ističu ovi uslovi:

Kod ove dražbe mogu učestvovati samo oni, koji su po zakonu ovlašteni, da uglavljuju ugovore i nisu u vrijeme dražbe dužnici šumskog erara; nadalje oni, koji nisu zbog kršenja ugovora ili iz kojeg drugog razloga isključeni od erarskih preduzeća i nisu u sporu sa erarom.

Vadij za učestvovanje kod dražbe određuje se sa dinara 1.500.000 za domaće, a 3.000.000 Din za strane trgovce.

Sa 100 Din taksirane i dobro zapečaćene ponude valja predati kod potpisane Direkcije najkasnije do 11 sati dana 29. (dvadesetdevetog) septembra 1927. godine.

Na omotu ponude ima biti jasno ispisano:

»Ponuda od ponudjачa N. N. za sječine u području kr. šumskih uprava u Vojnom Križu i Garešnici, koje kr. Direkcija Šuma u Zagrebu prodaje na dražbi dana 29. septembra 1927. godine.

Ponuda ima da sadrži ime i prezime, zanimanje i boravište nudioca, te njegov svojeručni potpis i očitovanje, da je samostalan ili kad nudi koja firma: njezino ime i njezin potpuni potpis prema upisu u trgovačkom registru i mjesto gdje joj je sjedište.

U ponudi mora nudioc izrično da izjavi, da su mu svi uslovi dražbe i ugovora dobro poznati i da ih u cijelosti usvaja.

Ponude podnesene poslije odredjenog roka, nadalje telegrafske i one, koje ne odgovaraju uslovima oglasa, uslovima dražbe i ugovora, neće se uzeti u obzir.

Kod predavanja ponuda ima nudioc predati i revers (potvrdu) kućne blagajne potpisane Direkcije, da je položio gore označeni vadij, nadalje svjedočanstvo o svojoj nadmetačkoj sposobnosti i konačno uvjerenje, da je svoju radnju prijavio poreskim vlastima i platilo porez za tekuće tromjeseče.

Isklična cijena.

Za 1 m³ (kub. met.) hrastovog tehničkog drva na panju Din 84.—

Za 1 m³ (kub. met.) hrastovog gorivog drva na panju Din 4.—

Za 1 m³ (kub. met.) bukovog tehničkog drva na panju Din 35.—

Za 1 m³ (kub. met.) bukovog gorivog drva na panju Din 14.—

Ine vrsti drveća, u koliko ih ima, računaju se po cijeni bukovine.

Rok ugovora traje do konca septembra 1940. godine.

Ostali uslovi dražbe i ugovora, mogu se saznati kod kr. Direkcije Šuma u Zagrebu i kod Generalne Direkcije Šuma Ministarstva Šuma i Rudnika u Beogradu.

Ministar Šuma i Rudnika pridržaje si izrijekom pravo, da po svom rasudjenju, bez obzira na to, koliko je ponuda za kupnju, slobodno bira između prispjelih ponuda, a može ih i sve odbaciti, a da ne navadja razloge.

U Zagrebu, dne 21. jula 1927.

Šumska Uprava u Bos. Dubici.

Kr. Direkcija Šuma

Broj 3606

ОГЛАС ЛИЦИТАЦИЈЕ.

Direkcija Šuma u Skoplju prodaje putem ofertalne licitacije na dan 15. septembra 1927. god. seču gorje u državnoj šumi zv. »Bukova Глава« u ataru opštine dvoranske, rezija podgoretskog teritorije šumskog uprave u Prizrenu.

Prodaje se 5000 dубењих bukovih drveteta koja po predhodnoj procjeni imaju oko 9900 m³ drvene mase od koje je količina oko 25% sposobno za tehničko pređevino, a ostalo za spremno drvo.

Interesenti će sami na лицu mesta pregledati objekat zatim proучiti detaljnije услове, koje mogu dobiti kod šumskog uprave u Prizrenu, Direkcije šuma u Skoplju i Centralna Direkcija Šuma u Beogradu i to tome će prema svojoj opštvenoj procjeni podneti svojeručno potpisane ponude. Pismene propisano taksiiranje i zaklječenje ponude izvršiće se predati Direkciji Šuma u Skoplju na dan 15. septembra 1927. god. do 11 часова.

Kaуција se polаже u готовom novcu ili vrednosnim kartijama, koje država признаje, a u vrednosti kako ih država priznaje.

Na kovertu ponude ima se napisati: »Ponuđa za kupovinu drž. šume »Bukova Глава«.

Kaуција se može poloziti ma na kojoj državnoj kauci samo u ponudi mora biti prikazana zvanična potvrda o tome.

Kaуција je za kupca podanika naše države 5% od ponuđene sume, a za stranog podanika dužlo toliko. No za licitante kaуцијa ne može biti manja od 10.000 (deset hiljada dinara).

U Skoplju, 6. avgusta 1927.

Дирекција шума.

Број 8388/1927.

ОГЛАС.

На основу одредаба чл. 86. до 98. Закона о Државном Рачуноводству и правилника о извршењу овога закона продаја се у четвртак 15. септембра 1927. год. у 10 часова пре подне ћод потглавара среза Чајничког усменом и писменом јавном лизитацијом 2.000 m^3 четињаастог дрвета у шуми »Велика Окука« и то у оделу 106. а. б и ц са искљичном ценом од Дин 31.75 просечно за 1 m^3 у шуми на пању.

Купац има осим тога платити 6% од целокупне куповнине као допринос фонду за пошумљавање.

Сваком рефлектанту стоји слободно, да пре дражбе прегледа споменуту шуму као и услове купопродаје ћод шумског референта.

Сваки нудилац дужан је пре дражбовања положити кауцију (валиј) од Дин 6.350 у готову или у признатим вредносним папирима као и придонети таксону марку од 100 динара.

Странци положају кауцију у двострукој висини.

Писмене понуде са таксоном марком и кауцијом ваља поднети (припослати) најкасније до одређеног дана и сата лизитације доле почињају запечаћене са канатницом: Понуда Н. Н. за купњу 2.000 m^3 четињаастог дрвета на оглас број 8388/27.

Понуде које не садрже све потребите прилоге, које приписује цитирани закон, као и наткнадне понуде и очитовања неће се узимати у обзир.

Писмене понуде отвараје се након довршења усмене лизитације.

Досталац ће сносити трошкове огласа.

Господин Министар Шума и Рудника бира слободно између стављених понуда и може све одбити без називања разлога.

Из канцеларије Потглавара среза Чајничког.

Чајниче, 28. јула 1927.

Број 450/1927.

ОГЛАС.

Продаја буковнине.

Код шумске управе у Кључи продаја се 19. септембра 1927. у 10 сати путем јавне усмене и писмене лизитације 100 букових стабала у шуми Срнетиши у одјелу 377. и 378. Почетна је цијена 20 динара по кубном метру у шуми на пању.

Валиј изнанаша 1000 динара, а треба да се положи прије лизитације. Писмене понуде таксираше и са валијем треба да стигну такође до почетка лизитације.

Рефлектанти могу да виде услове продаје ћод шумске управе увијек за вријеме уредских сати, а шуму и одређена стабла за продају ћад год хоће.

Досталац је дужан да сноси трошкове огласа лизитације и да плати од куповнине 6% у фонд за пошумљавање.

Кључ, 31. јула 1927.

Шумска Управа.

Број 9217—1927.

OGLAS DRAŽBE HRASTOVIH STABALA.

Na osnovu drvosjećne osnove za god. 1927./28. odobrene riješenjem Ministarstva Šuma i Rudnika Generalna Direkcija Šuma u Beogradu od 31. decembra 1926. broj 50.903 te na osnovu riješenja Ministarstva Šuma i Rudnika od 19. juna 1927. broj 21.791/27. prodavati će se na dan 15. septembra 1927. u 10 sati prije podne kod Direkcije Šuma brodske imovne općine u Vinkovcima zdrava, suha, polusuha i oštećena hrastova stabla, kako slijedi:

Broj skupine	Ime sječe	Šumska uprava	Broj stabala			Drvo sposobno za gradnju m ³	Drvo sposobno za gorivo pr. m.	Procijenjena vrijednost Dinara	Udaljenost od žel. stanice klm.	Količina ogreva, koju kupac ima izraditi, stožiti i predati imov. općini	Opaska
			stolečih	ležečih	ukupno						
1	Surduk-Vercage	Trnjani	457	—	457	842		104.123	4·5	975	Suharevi
2	Ilijanska		251	—	251	495		91.717	3·4	657	»
3	Žir-Jelas		432	—	432	434		78.780	6·0	133	»
4	Orljak		284	—	284	1520		603.525	12·5	1450	
5	Luščić		340	—	340	1877		1,041.115	4·9	1360	
6	Dobovica Ug. 1926		551	—	551	2659		1,103.225	13·0	2500	Do Bosuta 05 km
7	Dubovica Ug. 1927		426	—	426	2118		902.323	13·0	1880	»
8	Gradina 1296.		324	—	324	1174		384.063	12·0	1000	
9	Gradina 1927.		585	—	585	2102		684.733	12·0	2200	
10	Čunjevci	O t o k	308	—	308	1904		1,084.965	7·0	530	
11	Istočne Kusare 1926		220	—	220	1286		693.545	8·0	1090	
12	Istočne Kusare 1927		240	—	240	1463		866.907	8·0	1170	
13	Ripača		422	3	425	1619		560.528	5·5	1800	
14	Trizlovi		154	—	154	1026		799.034	0·3	770	
15	Boljkovo		225	—	225	1587		1,152.779	6·0	1240	
16	Radišovo I.		200	—	200	1182		763.686	1·7	860	
17	Radišovo II.		283	—	283	1521		918.457	1·7	1170	
18	Rastovo		374	—	374	2332		1,232.812	2·0	2060	
19	Radjenovci		208	—	208	1459		589.873	17·2	1090	Udaljena od Save 3 km
20	Kragujna I.		115	—	115	908		483.568	9·0	630	
21	Kragujna II.		249	—	249	1927		1,146.040	9·0	1200	
22	Sveno		56	—	56	394		221.431	9·0	270	
23	Paovo		111	—	111	598		272.750	13·5	610	
24	Jaranovača zapadna		1657	—	1657	8535		3,878.317	6·8	7271	Leži uz Savu
25	Jaranovača istočna		1926	—	1926	9529		3,553.581	6·8	6514	»
26	Duboka	Plet.	144	2	146	269	612	52.967	9·0	—	145 hrast. kitnjaka i 1 buk.
Ukupno			10542	5	10547	50790	612	23,564.838			

Opći dražbeni uslovi:

1. Prodaje se samo za tehničku upotrebu sposobna drvna masa. Sve ogrevno drvo dužan je kupac predati u izradjenom stanju i složeno u hrpe sa 5% nadvisine brodskoj općini na raspoloženje i to: u oglasu navedenu količinu besplatno, a za preko te količine izradjeni, složeni i predani ogrev dobiva kupac odštetu od Din 6 po 1 prostometru.

2. Pisane ponude moraju biti sa 100 Din biljegovane ili sa odgovarajućim iznosom obložene, valjano zapečaćene, te najkasnje do 10 sati gore navedenoga dana predane u urudžbenom zapisniku.

3. Komulativne ponude primaju se samo za skupine 6 i 7, zatim za skupinu 8 i 9, za 11 i 12, za 16 i 17, za 20 i 21, te za 24 i 25.

Ovima će se dati prednost samo u onom slučaju, ako ponuda nadmašuje vrednost najvećih pojedinačnih ponuda.

4. Ponudi se ima priložiti žaoština u iznosu od 5% od procjenjene vrednosti, strani državljan 10%. — uverenje poreske vlasti, da je nudiočeva radnja prijavljena, te da je uplatio porez za tekuće tromjeseče.

5. Brzojavne, sa potpunom žaoština ne obložene, nikako ili nedostatno biljegovane, ispod isključnog cijene, poslije ustanovljenog vremena predane, te u opće sa dražbenim uslovima nesuglasne ponude, neće se uzimati u obzir.

6. Kupovninu ima kupac uplatiti u gotovom novcu u blagajnu brodske imovne općine, ili kod novčanih zavoda, koje Direkcije šuma odredi i to:

Ako je kupljena 1. sjećina

½ kupovnine nakon primitka obavjeti da je dražba odobrena t. j. kod potpisa ugovora (§ 10.).

Ostali dio kupovnine prije početka izvoza izradjenog drvnog materijala, nu najkasnije 90 dana poslije uplate prvog dijela kupovnine.

Za slučaj da kupovnina jedne sjeće premašava utržak dviju najmanjih sjeća, pogoduje se prema niže navedenom.

Ako su kupljene dvije ili više sjećina

½ sveukupne kupovnine po primitku obavijesti o odobrenju dražbe t. j. kod potpisa ugovora (§ 10.), ¼ sveukupne kupovnine 50 dana iza prve uplate.

Preostali dio sveukupne kupovnine prije početka izvoza izradjene robe nu najkasnije 60 dana iza druge uplate.

Kupec obih hrpa sjeća Jaranovača dozvoljava se drugu polovicu kupovnine upлатiti do konca mjeseca septembra 1928.

7. Svi ostali dražbeni uslovi mogu se saznati za vrijeme uredovnih sati kod Direkcije Šuma u Vinkovcima, te kod nadležnih šumske uprave.

8. Kupac je dužan prije nego počne sjeća, dati o svom trošku i po uputi šefa šumske uprave izraditi fotografsku snimku one hrpe, koju je na dražbi dostao.

U Vinkovcima, dne 8. jula 1927.

Direkcija Šuma Brodske Imovne Općine.

Broj 9388—1927.

OGLAS DRAŽBE STABALA.

Na osnovu odobrenja Ministarstva Šuma i Rudnika od 25. jula 1927. broj 27.532 kr. Direkcija Šuma u Zagrebu prodavati će písmenom dražbom dne 20. septembra 1927. u 11 sati trogodišnje sjećine u sjekoredu III. okružje 1—3 na području kr. šumske uprave u Jasenku, u šumi na panju uz naknadnu premjerbu obroženih jelovih 9557 stabala, procjenjenih po prilici na 29.603 m³ tvoriva i 33.502 m³ goriva, zatim

bukovih 24.134 stabala, procjenjenih po prilici na 18.353 m³ tvoriva i 70.873 m³ goriva, te konačno javorovih 1725 stabala, procjenjenih po prilici na 1245 m³ tvoriva i 8867 m³ goriva drva.

Iskličena cijena 1 kubnom metru ustanavljuje se za jelovo tvorivo 26 Dinara, gorivo 2 Dinara, za bukovo i javorovo tvorivo 19 Dinara, a za gorivo 9 Dinara.

Zaobina 200.000 Dinara.

Dražba će se izvršiti po propisima zakona o Državnom Računovodstvu, a naročito se ističu ovi uslovi:

Sa 100 Dinara biljegovane i dobro zapećaće ponude valja predati kod potpisane Direkcije najkasnije do 11 sati 20. septembra 1927. Na omotu ima biti jasno ispisano: »Ponuda za sjećine, koje kr. Direkcija Šuma u Zagrebu prodaje na dražbi 27. septembra 1927.« U ponudi mora nuditi da izjaviti, da su mu svi uslovi dražbe i ugovora dobro poznati: i da ih u cijelosti usvaja. Kod predavanja ponuda ima nuditi povjerenstvu predati i potvrdu (revers) blagajne potpisane Direkcije, da je položio gore označenu žaobinu, nadalje svjedočanstvo o svojoj nadmetačkoj sposobnosti i konačno uvjerenje, da je svoju radnju prijavio poreskim vlastima i platilo porez za tekuće trojmesecje. Ponude podnešene poslije određenog roka, nadalje brzoprovode i konačno ponude, koje ne odgovaraju uslovima ovog oglasa, uslovima dražbe i ugovora neće se uzeti u obzir.

Ponuditi treba šumsku pristojbu:

- a) za svaki obli kubni metar jelovog tvorivog drveta u šumi na panju u dinarima;
- b) za svaki obli kubni metar bukova i javorova tvoriva u šumi na panju u dinarima;
- c) za svaki obli kubni metar jelovog ogrijevnog drva u šumi na panju u dinarima;
- d) za svaki obli kubni metar bukovog i javorovog ogrijevnog drva u šumi na panju u dinarima.

Kupovnina i prinosi kao i sve svote, koje rezultiraju iz dotičnih obračuna, platiti će se na temelju ponudjenih šumske pristojbe za cijelo vrijeme trajanja ugovora u dinarima na bazi tečaja, kojeg će dinar imati prema zlatnom švicarskom franku u Zürichu, odnosno pod uvjetima, navedenim u točki 4. ugovora.

Kod plaćanja svakog obroka kupovnine dužan je kupac uplatiti na iznos čitavog tog obroka još i ove doprinose:

- a) u fond za pošumljenje 6% (šest procenata);
- b) 0.2% (dvije desetine procenata) u ime doprinosa fondu za uzbivanje djece šumarskih činovnik;
- c) 1% (jedan procenat) za konsignaciju stabala i troškova oglasa dražbe;
- d) 1% (jedan procenat) za uzdržavanje šumske cesta.

Pravna pristojba na ugovor uplaćuje se prilikom uplate prvog obroka kupovnine i to na iznos čitave kupovnine, polučena na dan dražbe.

Rok za izradbu i izvoz ustanavljuje se do kraja decembra 1930. godine.

Ostali uslovi dražbe i uslovi ugovora mogu se viditi za uredovnog vremena kod kr. Direkcije Šuma u Zagrebu.

U Zagrebu, dne 31. jula 1927.

Kr. Direkcija Šuma

Broj 6642—1927.

OBJAVA LICITACIJE DRVNOG MATERIJALA.

Kod kr. Direkcije Šuma u Vinkovecima prodavaće se 19. septembra 1927. godine u 10 sati prije podne javnom ofertalnom licitacijom dolje naznačeni drveni materijal.

Skupina	Kr. šumska uprava	Stovarište	Vrst gorivih drva	Količina gorivih drva u pr metrima	Iskična cena u Dinarima po 1 pr. met.	Primetba
1	Jasenovac	Šaš	Hrastovo drvo	1950 cepanice	70	U iškičnoj ceni su već svi primosi uračunati sa utovarom u vagon ili šlep. Kupac je dužan platiti od kupovnine samo 2% za gradjevni fond te daje tovarne liste i dispoziciju za otpremnu drvu. Troškove za dostavu vagona na industrijskom koloseku nosi kupac.
2		Jasenovac Obala Save	"	250 "	70	
2		Industrijalni kolosek Novska	"	1500 "	70	
4	Rajić	Industrijalni kolosek Novska stovarište Muratovica	"	1200 "	84	
5		Industrijalni kolosek Novska stovarište Telep	"	1200 oblice	72	
6		Industrijalni kolosek Novska stovarište Telep	"	300 cepanice	80	
7		Rajić	"	150 oblice	70	
8		Rajić	"	300 cepanice	76	
9		Obala Save Dugi put	Hrast, brest, jasen, grab	400 oblice	64	
10		Obala Save Dugi put	Hrast, brest, jasen, grab	4000 oblice	50	
11	Lipovljani	Industrijalni kolosek Lipovljani	Hrast, jasen, brest	4000 cep. i oblice pomešano	62	
12		Industrijalni kolosek Lipovljani	Hrastovo	1200 cepanice	70	
13		Industrijalni kolosek Lipovljani	Bukovo	500 oblice	80	
14	Vrbanja	Vrbanja	Hrast, jasen, grab	635 oblice	£8	

Uslovi:

1. Ponudjači imaju predati najkasnije do 9 časova dana licitacije vadium kod blagajnice kr. direkcije Šuma u Vinkovcima u iznosu od 10% (deset) od procenbene vrednosti prema propisima čl. 86.—98. Zakona o državnom računovodstvu.

Revers o položenom vadiumu, svedočanstvo o nadmetačkoj sposobnosti te uvjerenje, da su radnju prijavili poreskim vlastima i platili porez za tekuće tromesečje, imaju takodjer predati predsedniku komisije za održavanje licitacije kod kr. direkcije šuma u Vinkovcima.

2. Nakon toga izmedju 9 i 10 sati dana licitacije predaju ponudjači komisiji pišmene oferte, snabdevene sa 100 Dinara taksenom markom, koji moraju biti u valjano zapečaćenom zavoju i na kojima mora biti jasno napisano: »Ponuda za licitaciju drvnog materijala od ponudjača N. N.«

U ponudi mora ponudjač da izjavi, da su mu svi uslovi prodaje dobro poznati i da na njih u celosti pristaje i da im se pokorava.

Ponude primaju se i za manju količinu pojedine skupine.

Telegrafske ponude ili one, koje ne odgovaraju uslovima licitacije ne uzimaju se u obzir.

Licitacija počinje u 10 sati.

3. Kupovnina se plaća kod blagajnice kr. direkcije Šuma u Vinkovcima u roku od 14 dana od dana saopštenja, da je licitacija odobrena. Kod plaćanja kupovnine dužan je kupac platiti 2% u ime prinosa za gradjevni fond.

4. Rok za otpremu odnosno utovar robe traje do kraja novembra 1927.

5. Svi podrobnijsi uslovi licitacije mogu se saznati za radnog vremena kod kr. direkcije Šuma u Vinkovcima i kr. šumskih uprava: Jasenovac, Rajić, Lipovljani i Vrbanja.

Vinkovci, 22. augusta 1927. g.

Direktor:
Šebetić, s. r.

Broj 3469/1927.

ОГЛАС ЛИЦИТАЦИЈЕ.

Дирекција Шума у Скопљу продаје путем оферталне лиџитације на дан 26. септембра 1927. сечу горе у државној шуми званој »Кожух« т. зв. Клиинске ливаде у атару села Мрежичко општине Рожденске територије шумске управе Кавадар.

Продаје се 950 дубечних борових дрвета (прни бор) које по прорачуну износи 1533 m³ дрвне масе.

Интересенти ће сами на лицу места прегледати објекат и проучити детаљне услове, које могу добити код шумске управе и Дирекције Шума у Скопљу као и Генералне Дирекције Шума у Београду и по томе ће према њиховој процени ставити својеручно потписање понуде. Писмене прописно запечаћене понуде имају се предати Дирекцији Шума у Скопљу најдаље дана 26. септембра 1927. г. до 11 сати.

Кауција се положе у готовом новцу или вредносним хартијама које држава признаје и у вредности како их држава признаје.

На коверту понуде треба да се написати: »Понуда за куповину држ. шуме »Кожух«

Кауција се може положити ма на којој државној каси само понуда мора бити приложена званична потврда о томе.

Кауција је за поданика науле држање 5% од понуђене суме по тако, да ова испак не може бити мања од 4600 динара. Странни поданици положу дупло тозику кауцију.

Дирекција Шума у Скопљу.

Broj 9631—1927.

OGLAS.

Pripomoći

iz zaklade za uzgoj djece činovnika državnog šumarstva na teritoriju Hrvatske i Slavonije za školsku godinu 1927./28.

Roditelji odnosno staratelji siročadi državnih šumarskih činovnika, zatim šumarskih činovnika kod političke uprave као и šumarskih činovnika kod Direkcija Šuma imovnih općina, koji žele dobiti pripomoći iz ove zaklade neka uprave svoje nebiljegovane molbe najzad do 15. oktobra o. g. Upravnom Odboru zaklade za uzgoj djece činovnika državnog šumarstva kod kr. Direkcije Šuma u Zagrebu, Akademički trg broj 9.

Molbi valja priložiti poslednju školsku svjedodžbu i uredovnu svjedodžbu o imovinskim prilikama roditelja i učenika.

U molbi treba istaći uživa li učenik već kakovu potporu ili stipendij i u kom iznosu.

U Zagrebu, dne 2. augusta 1927.

Upavni odbor

Broj 10.782—1927.

OGLAS DRAŽBE BUKOVOG IZRADJENOG OGREVA.

Na osnovu drvosječne osnove za god. 1927./28. odobrane naredbom Ministarstva Šuma i Rudnika Generalne Direkcije Šuma u Beogradu od 31. decembra 1926. broj 5.).903 prodavati će se dne 15. septembra 1927. u 10 sati prije podne kod Direkcije Šuma Brodske imovne općine u Vinkovcima izradjeni bukovi ogrev:

1. 250 vagona po 10 tona bukovih cijepanica I. klase
2. 250 vagona po 10 tona bukovih cijepanica I. klase

Drvo se prodaje kao vidjeni objekt.

Iskličena cijena za jedan vagon postavno vagon stanica Latinovac jest 2.250 Din.

Dražbuje s svaka skupina napose, no dozvoljene su i komulativne ponude, koje će se uvažiti samo u onom slučaju, ako ukupna ponudjena kupovnina nadmašuje dvije najveće zasebne ponude.

Dražbuje se samo putem pismenih ponuda, koje moraju biti valjano zapečaćene, propisno sa 100 Din biljegovane i gore navedenog dana do 10 sati prije podne po uredskom satu predane u urudžbeni zapisnik.

Ponudi se ima priložiti žaobina i to 5% od procjenjene vrednosti t. j. za svaku skupinu Din 28.125.— u gotovom novcu ili u priznatim vrednosnim papirima, te uverenje poreske oblasti, da je nudiočeva radnja, te da je uplatio porez za tekuće tro-mesečje.

Rok otpreme cijelokupne drvne mase ustanavljuje se do konca mjeseca februara 1928.

Svi ostali dražbeni uslovi mogu se viditi za vrijeme uredovnih sati kod Direkcije Šuma brodske imovne općine u Vinkovcima i kod šumske uprave u Pleternici.

U Vinkovcima, dne 20. augusta 1927.

Direkcija Šuma brodske imovne općine

Broj 4695/1927.

КОНКУРС.

Direkcijski državnog dobra »Beče« potrebna su tri šumarska adjunkta radi postavljanja pri šumskim upravama državnog dobra »Beče«.

Kandidatima moraju ispunjavati sledeće услове:

1. da su svršili visoku šumarsku школу (факултет), која даје право за I. категорију државних чиновника.
2. da su služili свој рок у војсци.
3. da су неожењени.

Првенство имају они, који су већ на практици код државних и самоуправних шумarskih установa.

Izabrani kandidati biće postavљени према годинама досадање службе у одговарајуће платежне разреде штагматику, која важи за чиновнике дрžavnog dobra »Beče«.

Molbe sa dokumentima prema čl. 12. zakona o чиновницима i осталим државним службеницима грађанског реда упутити најдаљe до 15. septembra o. g. na adresu: Direkcija državnog dobra »Beče«, — Кнегево (Барања).

Из Direkcije Državnog Dobra »Beče«, 24. avgusta 1927. god.

Broj 4566/1927.

OGLAS DRAŽBE STABALA.

Na temelju odobrene drvosječne osnove za godinu 1927. i naredjenja Ministarstva Šuma i Ruda Gen. Dir. Šuma u Beogradu od 12. VIII. 1927. br. 31.033/27. prodavati će se kod Direkcije Šuma imovne opć. Ogulinske u Ogulinu u subotu dne 17. septembra 1927. ova stabla:

Općeniti dražbeni uvjeti:

1. Primaju se samo sa 100 Din biljegovane pismene ponude, valjano započaćene i predane najkasnije do 10 sati po uredskom satu gore navedenoga dana kod uručbenog zapisnika Direkcije šuma imovne općine ogulinske u Ogulinu. Ponude usmene, brzjavne i uvjetne neće će uzeti u obzir.

2. Ponuda ima da sadrži:

a) Ime, prezime, zanimanje i boravište nudioca, te njegov vlastoručni potpis i očitovanje, da je samostalan ili ako licitira koja firma, njezino ime, potpis prema upisu u trgovačkom Registru i mjesto, gdje joj je sjedište;

b) ime pojedinoga objekta, za koji se natječe sa točnom oznakom u brojkama i slovinia ponudjene svote u dinarima;

c) sjedočanstvo, odnosno uvjerenje o nadmetačkoj sposobnosti;

d) uvjerenje, da je nudioč svoju radnju prijavio obrtnoj vlasti i da je svim svojim dospjelim novčanim obvezama prema ogulinskoj imovnoj općini potpuno udovoljio i da je platio državni porez za tekuće tromjesečje;

e) žaabini, vadium u 10%-tnom iznosu od isklične cijene. Žaabina može biti u gotovom novcu ili u vrijednostnim papirima, koji su u kraljevini SHS. priznati kao za jamstvo prikladni a računaju se po burzovnom tečaju od dana dražbe no nikad iznad nominale.

3. Odobrenje dražbe zavisi od Ministarstva Šuma i Rudnika.

4. Kupovninu ima kupac položiti najkasnije 14 dana po dobivenoj obavjeti o odobrenju dražbe no dozvoliti će se na molbu uplata kupovnine najviše u tri obroka, ali za drugi i treći obrok plaćaju se kamati računajući od dana obavještenja da je dražba odobrena.

5. Dostalac je dužan sa uplatom prvoga obroka kupovnine uplatiti i sve državne propisane pristojbe a osim ovih i 0.7% od cijelokupne kupovnine u korist zaklade za pošumljenje primorskog krša i za uzgoj djece šum. činovnika.

6. Svi ostali dražbeni uvjeti mogu se doznati za vrijeme uredovnih sati kod Direkcije Šuma u Ogulinu i dotičnih šumske uprave, a dobiti uz uplatu od 30 Din po primjerku.

U Ogulinu, dne 22. VIII. 1927.

Direkcija Šuma imovne općine ogulinske

Broj 11.002—1927.

Predmet: Dražba stabala.

OGLAS

Temeljem odobrenja ministarstva Šuma i Rudnika od 16. XII. 1925. broj 40.880 i rješenja velikog župana osječke oblasti, šumarsko odjelenje od 8. VIII. 1927. š. broj 2327 obdržavati će se u uredu sreskog poglavara u Djakovu 28. septembra 1927. u 15 sati javna ofertalna dražba brojevima 1—5541 obilježenih bukovih, hrastovih itd. stabala u šumi »Voznik« vlasništvo z. zaj. Hrkanovci uz iskličnu cijenu od 468.185 dinara (četiri stotine šesdeset osim hiljada 185 dinara).

Prema procjenbenom elaboratu ima:

3816 bukovih stabala sa 8396.02 m^3 drvne mase

155 grabovih stabala sa 105.45 m^3 drvne mase

153 cerovih stabala sa 225.53 m^3 drvne mase

32 stabala brekinje, jasena, klenu, kruške i bresta sa 29.83 m^3 drvne mase

1864 hrastovih stabala sa 228.57 m^3 tehničkog drva I. razreda

384.51 m^3 tehničkog drva II. razreda

145.48 m^3 tehničkog drva III. razreda

te $1.396.95\text{ m}^3$ ogrijevnog drva.

Najbliža željeznička stanica Garčin udaljena je 11.5 km od sredine šume.
Detaljni dražbeni uvjeti i procjena mogu se vidjeti kod sreskog šumarskog referenta za vrijeme uredovnih sati.

U Djakovu, dne 22. kolovoza 1927.

Sreski poglavavar kr. odsječni savjetnik:
Mitrović

Broj 1089/1927.

OGLAS DRAŽBE HRASTOVIH STABALA

Na osnovu drvosečne osnove za god. 1926./27. odobrene rešenjem Gospodjina Ministra Šuma i Rudnika od 29. juna 1927. broj 2694 1927. prodavaće se kod Direkcije Šuma Slunjske Imovne Opštine u Karlovcu dne 27. septembra 1927. godine u 11 sati: pre podne javnom pismenom ofertalnom dražbom sledeće skupine hrastovih stabala:

Šumska uprava	Skupina	Šumski rez	Broj stabala	Drvna masa grude ogreva		Isklična cena		Od goriva imo dostal c ostavili Im. Opć. besplato iz adjenih pr. mrl.	Udaljenost drvo-seka od želj. stанице
				m ³	m ³	Din.	p.		
Karlovac	I.	Kozjača	384	627	240	133.783	42	400	Od Karlovcu 5 km Od Dugarese 5 km
	II.	Jasička Kosa	284	530	102	126.536	58	170	Od želj. stанице Vojnić na želj. pruzi Caprag-Karlovac 6 km
	III.	Turanjski lug	3248	9288	5800	2.679.737	94	2000	Od želj. stанице Karlovac 7 km

Uslovi:

1. Dražba će se obaviti samo pismenima ponudama, biljegovanim sa 100 dinara, a ponude se imaju predati tačno do 11 sati pre podne gore određenog dana. Na kasnije stigne, kao niti telegrafske i telefonske te usmene ponude neće se uzeti obzir. U ponudi se naročito imade navesti da su nudioču dražbeni uvjeti dobro poznati te da ih u cijelosti prihvata.

2. Uz ponudu imade se priložiti žabina od 10% od ponudjene cene u gotovom novcu, ili u vrednosnim papirima, koji imaju zakonitu sigurnost, prema burzovnoj vrednosti. Osim toga ima se ponudi priložiti uverenje da je nudioč platio državni porez za poslednje tromesečje i da mu je radnja protokolisana kod sudskih vlasti.

Strani nudioći položiti kao žabini 20% od ponudjene svota.

3. Kupovnina za prve dve skupine imade se uplatiti u roku od 14 dana nakon obavesti o odobrenju dražbe, a za treću skupinu imade se uplatiti u tri obroka i to prvi obrok u iznosu od 50% kupovnine 14 dana nakon obavesti o odobrenju dražbe drugi obrok u iznosu od 25% kupovnine nakon tri meseca iza dospevanja prvoga obroka a treći u iznosu od 25% kupovnine 6 meseci iza dospevanja drugog obroka ali svakako pre izvoza izradjene robe i to kod Blagajne II. Banske Imovne Opštine u Petrinji do iznosa od 1.080.000 dinara, a ostatak kod Blagajne Slunjske Imovne Opštine u Karlovcu.

4. Gospodarstveni Odbor Slunjske Imovne Opštine, pridržaje si pravo da odluci, koju će ponudu od propisno ponudjenih i obloženih da prihvati, a tako isto da ne prihvati ni jednu od ponuda bile one i iznad isklične cene.

5. Za seču, izradbu i izvoz ustanavljuje se rok do 31. marta 1928. godine.

6. Pobliži uvjeti mogu se dozнати u Direkciji Šuma Slunjske Imovne Opštine u Karlovcu.

Karlovac, 19. VIII. 1927.

Direkcija Šuma Slunjske I. O.

KRALJ. PRODAJA BARUTA
INDUSTRija ORUŽJA
BOROVNIK i VRBANIĆ
Zagreb, Jurišićeva ul. 9.

Prodaja svakovrsnog oružja, municije i lovačkih potrepština.
Obavlja svakovrsne popravke, koji spadaju u
puškarsku struku, kao i montiranje dalekozora
Vlastita tvornica pušaka u Borovlju (Ferlach).
Prodaja na veliko i na malo.

Što neznaš pitaj Univerzalni informativni Biro „**A R G U S'**—
Knez Mihailova ul. 35. Tel. 6-25 — **Beograd** — (Pasaž Akademije Nauka)

DRACH INDUSTRIJA DRVA D. D.

Središte: SISAK: — Podružnica: VIROVITICA

PILANA: CAPRAG i VIROVITIČKI ANTUNOVAC

Telefon: Sisak broj 14. — Telefon Virovitica broj 15.

**Proizvodnja svakovrsnog hrastovog, bukovog jasenovog i bre-
stovog materijala, gradje za željeznice i dužica**

KRNDIJA
gospodarska i šumska industrija d. d.
u Zagrebu

Uprava gospodarstva i šumarskoga:
NAŠICE, SLAVONIJA.

Proizvodi i eksportira svekolike
gospodarske i šumske proizvode

ŠUMSKA INDUSTRija
Filipa Deutscha Sinovi
Vrhovčeva ul. 1 **ZAGREB** Telefon broj 47
Parna pilana u Turopolju.

Eksport najfinije hrastovine. Na skladištu ima velike količine
potpuno suve hrastove gradje svih dimenzija.

Utemeljeno god. 1860.

Utemeljeno god. 1860.

Knjižnica Jug. Šum. Udruženja

Dosada izašla izdanja:

Br. 1. Ugrenović: „Iz istorije našeg šumarstva“ . . .	Din 10—
Br. 2. Perušić: „Krajiške Imovne Općine“	10—
Бр. 3. Петровић: „Шуме и шумска привреда у Македонији“	Дин 15—
Br. 4. Hufnagl-Veseli-Miletić: „Praktično uređivanje šuma“	Din 20—
Бр. 5. Манојловић Милан: „Методе уређења“ .	Дин 10—

U nakladi Jugosl. Šumar. Udruženja štampano:

Cijene se razumjevaju bez poštarine

**Knjige se naručuju kod „Jugoslovenskog
Šumarskog Udruženja“
Zagreb, Vukotinovićeva ulica broj 2.**

SADRŽAJ:

Ugrenović: Na zbor. — Угреновић: Шуме rope.
— Frančišković: Šume Thurn-Taxisa. — Petračić: Tamanjenje gubara. — Praktično šumarstvo.
— Literatura. — Društvene vijesti. — Vijesti. —
Lične vijesti. — Oglasi.

SOMMAIRE:

Ugrenović: A la réunion. — Ugrenović: Les incendies des forêts. — Frančišković: Les Forêts de Thurn-Taxis en Yougoéslavie. — Petračić: Liparis dispar. — Pratique forestière. — Bibliographie. — L'Union. — Varia. — Mouvements. —
Adjudications.